This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

Digitized by Google

B 810,335

Digitized by Google

DO NOT REMOVE
OR
MUTILATE CARD

Digitized by Google

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN

DATE DUE

Digitized by Google

Digitized by Google

*Copyright by the
Jewish Socialist Federation
New York, 1917.*

Digitized by Google

צווייטעס בוך

איך בין פארליבט אין דיר מיין שטילע — 104

צו אַ אידישער טאָכטער (אָדע) — 105—108

ווען דאָס תאָרץ פארגעהט — 109—111

דריי רויטע ליליעס (באַלאַדע) — 112—115

צו באדעקענס — 116—117

אַ גאָט די כלה איז פארפאלען — 118—123

די קעניגען טרים — 124—126

אין שרעק — 127—128

פריהלינגס טרערען — 129—130

ווייסע פריהלינגס בליטען — 131

אויף די שטילע וועגען — 132—133

מיר שלינגט אין גאַנצען איין די שטילקייט פון דער נאַכט — 134

פון שוואַרצע נעכט אַ טרויער צוג — 135—136

אין שווארצען נאַכט האָב איך דיין הארץ פארנומען — 137—138

פאַרגעפיהל — 139—140

הארבסט I — 141—142

הארבסט II — 143

פריד צו דיר מיין זעלע — 144—145

דאָס בלוט פון קדושים פליסט אין מיינע אָדערען — 146—147

איך בייט די וואוינונגען און בייט די ערטער — 148—149

טרייסט — 150—151

אַ שרעקליכע קללה — 152—153

פראָלאָג און עפּילאָג — 154—155

Digitized by Google

ווידמענונג סאָנעט — — — — — — — — — — — 5
איינטריטס געבעט — — — — — — — — — — — — 7—8

ערשטעס בוך

ווידער זעה איך דיר אין גאַנצען — — — — — — — — 10

סאָנעטען

I דיין בליק בערוישט, דיין בליק מאַכט צאַרט ביז טרערען 13
II דו ביסט מיר שוין אין יוגענד טרוים ערשינען — 14
III דיך האָט געקרוינט דער גורל פאַר אַ שוועסטער — 15
IV מיין פאָטער׳ס גלויבען האָט מיך נישט ערצויגען — 16
V דער שטן זעלבסט האָט מיך אין זעל געביסען — — 17
VI פארשיכורט פון דער נאַכט אין וויהענדע פארפימען 18
VII דאָס ליכט און שאטען שפיל און גאָלד פון תבואה — 19
VIII אַ לאָז דער ערד איהר אייגען׳ פראַכט דערהויבען — 20
IX וואָלט איך געקענט מיט דיך זיך זעלבסט פארהילען — 21
X מיין מזל האָט פאר מיר די גרענעצן צעריסען — — 22
XI פון טונקעל בלאָהען פלאָם איז אויסגעוועבט דיין חעמד 23
XII דו ביסט אין דריי פאר מיר ערשינען טרוימען — — 24
XIII ערשיין פאר מיר מיט שטאָלץ אין פורפור קלייד פארהילט — — — — — — — — — — — 25
XIV דער טרוים האָט מיך א בלאָה קאנאל אַ ברייטען — — 26
XV דריי טרעפ פון שטיין און פיער געשניצטע זיילען — 27
XVI ערלויב מיך קינד מחילה דיר צו בעטען — — — 28
צביה — — — — — — — — — — — — — — 29—65
צערונענע טרוימען — — — — — — — — — — — 67—90
אין פארכישופטען קרייז — — — — — — — — — — 91—93
אין שטורעם — — — — — — — — — — — — 94—96
אַ חופה ליד — — — — — — — — — — — — 97—98
האַרבסט זכרונות — — — — — — — — — — — 99—100
אַ רגע רוה — — — — — — — — — — — — — 101—102

Digitized by Google

אינהאַלט

Digitized by Google

Digitized by Google

איצט גיב מיר דיין האַנד, מיין געטרייע, די האַנד, וואָס האָט
בלומען געריסען
און ליבליך בעצירט מיינע טירען אין קורצען און שפּעטיגען
פריהלינג.
עס געהנטערט זיך רוהיג די צייט, ווען מיין האַרץ וויל דיין
פריינדשאַפט געניסען...
די צייט ווען די ווירקליכקייט קינינט, און צערטליכע טרוימען
פאַרפליסען,
די צייט פון מחילה און רוה, די צייט פונ׳ם היילינגען וויסען,
די צייט, ווען עס דאַרף שוין נישט, טרייע, אויף גאָט און אויף
מענשען פאַרדריסען.

אָ, גיב מיר דיין האַנד, מיין געטרייע! דער וועג איז נאָך ווייט
צו אַנ׳ענדע.
מיר האָבען נאָך פילעס צו שאַפען, מיר האָבען נאָך פילעס צו בויען,
נישט טרוימען, נישט בלומען, נישט שטערען: אין מאַרמאָר גראַניט
און אין אייזען
מוז רוהיג די רייפהייט איהר רייכטום פאַר קינפטיגע דורות
בעווייזען...

.1416

Digitized by Google

פראָלאָג און עפּילאָג...

אַ ציהט זיך, עלעגישע סטראָפען, אין שטאָלצען און רוהיגען ריטם!
איך וויל, ווי די גריכען, איצט טרוירען מיט קלאָרע און אָפענע אויגען.
עס צייטיגט די פרוכט אינ'ם גאָרטען, עס שפּרודעלט דער זאַפט אין די טרויבען,
עס בויגט שוין דער ווייץ זיינע זאנגען מיט צייטיגען ערענסט צום באָדען,
דער עפּעל־בוים שטעהט מיט זיין לאסט, ווי אַ טרעגער אַ מידער נעבויגען —
און רייף איז מיין הארץ פון דער ליבע און פול מיט איהר רייכטום בעלאָדען.

עס האָט מיר נעלויכטען די זון, אויך געפינקעלט די גאָלדענע שטערען,
אויך האָט נישט געמיטען די ליבע מיין אויבינען זוכען און נארען,
זי איז מיר ערשינען אין שלייער פון בלומען, פון שטערען און טרערען —
און נאָכדעם, ווי שפּעטיגע רויזען, גענומען אין געפּעל פערדאָרען,
נאָכדעם, ווי די אייבינקייט האָט מיר בעגליקט מיט דער רוהע פון פריידען,
געעפענט האָט לאנגזאם איהר טויער די טיפע געהיימניס פון ליידען.

Digitized by Google

דאָ האָט געטרייסט מיר
אַ דורכגעהער שנעל,
דאָרט האָט דערקוויקט מיך
אַ פריינדליכער שוועל.
דאָס גליק אָבער בלייבט
אויף זיין שטענדיגען אָרט.
דער וואַנדערער האָט נאָר
זיין קלאַנג און זיין וואָרט.

פיהלסטו דען, טרייע,
די שרעק וואָס אין מיר.
די קראַפט, וועלכע קלאַמערט
און שמידט מיך צו דיר.
דו ביסט, אָ, געליבטע,
מיין היים און מיין לאַנד,
דער גליק וועלכער וואַנדערט
מיט מיר אין איין באַנד.
דו שיינסט ווי אַ שטערען
ביי מיר אויפ'ן וועג,
מיט דיר ווערט פאַרשוואונדען
מיין היימלאָזע שרעק.

.1915

Digitized by Google

א, שרעקליכע קללה!
אַ, גרויזאמער פלוך!
קיינמאָל פארשווינדט נישט
דער שטויב פון מיין שוך.
טויזענדער ערטער
דורכגעהען מיין בליק;
איינוואָרצלען קען איך
נישט ערגעץ מיין גליק.

שעהנע מינוטען
און ליכטיגע טעג.
אלץ ווערט פארשוואונדען
אין שטויב פונ'ם וועג:
דאָ האָט די ליבע
אַ רגע געגליהט,
דאָרט האָט די רוח מיך
אַ רגע געהיט,

Digitized by Google

אָ! געטרייסט זיי, אויניג שוואַרצע
און מיין גוטע צאַרטע טויב!
זעה: אַ נייע העלע יונגענד
קלאַפּט אין אונזער דונקעל שויב;
פון דיין מוטער־שויס, אַ טרייע,
שפּראָצט אַ נייער בלומען־שטרויס,
הויבט זיך צו דער זון פון מאָרגען
מיט אַ פייערליכען לויב.

1915.

טרייסט

אין דער העלער אָוונט־ווייטקייט,
מיט אַ ליבליכען מוזיק
ווערט דער וואונדער־צוג פאַרגאַנגען
פון מיין שטילען יוגענד־גליק.
שלאַנקע, שטאָלצע סילועטען,
קרענץ פון בלומען מערקט מיין בליק,
און אַ ווייטער האַרפּען־עכאָ
קומט מיין אויער נאָך צוריק.
אויף מיין אַקסעל פיהל איך, ליבסטע,
ווי עס פאַלען דיינע האָר,
און דיין האַנד אין אָוונד־דונקעל
ציהט זיך ווי אַלבאַסטער קלאָר.
ווילסט פאַרהאַלטען די חלומות
פון דעם נאָך פאַרגאַנגען׳ וואָהר,
פון דעם טיפען, פון דעם שטילען,
פון דעם איינציג גוטען יאָהר.

Digitized by Google

און ס'לעבט אַן אויסלייזער פאַר אַלע מענשען,
וואָס וועט נאָך אומקעהרען מיין פרייד צוריק.

איך בייט די וואוינונגען און בייט די ערטער
און וואַנדער, האָפענדיג, פון לאַנד צו לאַנד,
אַז טרעפען וועל איך נאָך אַמאָל מיין יוגענד
און שטאַרבען קושענדיג איהר צאַרטע האַנד.

.1918

* *
*

איך בייט די וואוינונגען און בייט די ערטער
און וואנדער, האפענדיג, פון לאנד צו לאנד,
אז טרעפען וועל איך נאך אמאל מיין יונגענד
און שטארבען קושענדיג איהר צארטע האנד.

עס שווימען טויזענדער פאר מיר געזיכטער
אין גרויסען שטורעמדיגען מענשען־טאנץ, —
די שטילע האפענונג — זי מאכט מיך ניכטער,
די טיפע רוהיגקייט — זי מאכט גאנץ.

עס ליגט די אויביגקייט ביי מיר אין הארצען
און וועבט די פעדים פון מיין אלטען טרוים,
און טרייסט און ווינקט צו מיר מיט שטערען ווייטע
פון טיפען נעפעלדיגען לעבענס־תהום.

איך וויים, עס דרעמלען נאך אין זיינע נעפלען
די גרינע אינזלען פונ׳ם ווייטען גליק,

Digitized by Google

די גאנצע וועלט מיט ליבע־גלאנץ בעשיינענדיג,
פארגעהן אליין אין דעם גת שמני־וועה.

דערפאר האט גאט די גאנצע וועלט בעשאנקען,
בעגנעדיגט אונז מיט יענעם טיפען בליק,
וואס קען אין תהום פון ליידען זיך פערבענקענדיג,
דערזעהן דעם גלאנץ פון ווייטען, גרויסען גליק.

דאס בלוט פון קדושים פליסט אין מיינע אדערן,
א טאכטער פון מארטירער ביסטו, קינד!
מיר מוזען געהן אין וועלט און דארטען פאדערן
גערעכטיגקייט פאר אלץ וואס ליידט אצינד.

פעברואר, 1915.

Digitized by Google

* *
*

דאָס בלוט פון קדושים פליסט אין מיינע אָדערן,
א טאָכטער פון מארטירער ביסטו, קינד!
מיר מוזען געהן אין וועלט און דאָרטען פאָדערן
גערעכטינקייט פאר אלע, וואָס ליידט אצינד.

די רוח לאָז אָב, מיין טייערע, אן אנדערען:
נישט אונז געהערט פון פלאנצונגען די פרייד.
דעם שטעקען נעהם, מיין קינד, און לאָמיר וואנדערן:
די וועלט איז ברייט און פול מיט טיפען לייד.

אונז איז בעשערט די וויסטע פעלד צו אקערן
פון מענשליך גייסט און מענשליכען געמיטה,
מיט היילינ׳ פלאַם דעם דאָרען סנה צו פלאקערן,
נישט האָבענדיג די פרייד בשעת ער גליהט.

די גאנצע וועלט מיט דערנער קרענץ בעקרוינענדיג,
אליין, אליין זיך בלוטען אונטער זיי...

Digitized by Google

סוד'ען מיט א ציטער:
„פריד צו דיר, מיין ליבער,
אינ'ם וועלט־געוויטער!
וואָס עס איז געוועזען,
וועט געשווינד פאָריבער.
פריד צו דיר, מיין ליבער!
פריד צו דיר, מיין ליבער!

מאַי, 1915.

Digitized by Google

* *
*

פריד צו דיר, מיין זעלע!
פריד צו דיר, מיין זעלע!
אין מיין קליינער צעלע
קוקט א נאכט א העלע,
זיפט זיך דורך די צווייגען
פונ׳ם בוים ביים פענסטער,
וועבט געשניצטע שאטענס,
לייכטע ווי געשפענסטער;
אויף די ווענד פון צימער,
ווי אויף שטילען וואסער,
ציטערן די שאטענס
אין דער שיין דער בלאסער;
און מיר דוכט: צוויי שווארצע
טיפע אויגען גליהען,
און צוויי ווייסע ארימס
גלעטען מיך און ציהען,
און צוויי בלומען-פּליטער

Digitized by Google

הארבסט II

אָ, דער טרויעריגער בלעטער טויטען־טאנץ,
וואָס דרעהט זיך אום אין רויטען אָוועגד־גלאנץ,
אויף אָבגעלעגענע פארלאָזטע גאסען.
אָט שטעהט דער אלטער בוים און אונטער איהם די באנק,
ווען איז דאָס שוין געווען? מיר דוכט זיך אזוי לאנג,
מיר דוכט זיך אזוי לאנג!
איצט איז מיין זעעלע פריי פון ליבען און פון האסען...

די שאָטענס פאלען צו, עס ציגרט זיך א פאָנאר,
באלד וועט ער שווייגענדיג אין נעבעל קוקען שטאר,
צעשפרייטענדיג ארום א געלבען קרייז א קאלטען.
איך פיהל, עס גליווערט מיך אן איינזאמער געדאנק,
און עמיץ פליסטערט מיר: דו ביזט דאָך אזוי קראנק!
דו ביסט דאָך אזוי קראנק!...
קום, וועסטו זיך ביי מיר פון דיך אליין בעהאלטען.

.1915

Digitized by Google

דאָס זיינען די בלעטער די לעצטע פון הארבסט,
עס האָבען זיי נאָלדענע רענענס געבאָדען —
איצט פרעסט זיי א קאלטער, טויט־שטראַלענדער נעפעל...
אויך דו האָסט געשמעקט, ווי א צייטינער עפעל —
איצט שרעקט מיר די שרעקליכע שעה, ווען דו שטארבסט.

ווי שויערינ קאלט
עס האָט די לבנה דעם נעפעל דורכשטראַלט!
עס האלט מיך די הארבסטינע נאכט אין די אָרימס
און נאָגט פון מיין קערפער די ווארימקייט אויס...
ווי ווארים און היימליך געווען איז דיין שויס,
געווען און פארשוואונדען...

Digitized by Google

הארבסט I

ווי שויערינג קאלט
עס האָט די לבנה דעם נעבעל דורכשטראהלט!
עס האלט מיך די הארבסטיגע נאכט אין די אָרימס
און נאָנט פון מיין קערפּער די ווארימקייט אוים...
ווי ווארים און היימליך געוועזן איז דיין שוים,
געוועזן און פארשוואונדען...
עס האָבען זיך פייערלעך אונטען צוצונדען.
עס שווארצען זיך נאקעט די צווייגען פון בוים.
דורך זיי קוקט די שטאָדט, ווי אַ בלאָהליכער טרוים,
די טורעמס — זיי הויבען זיך לופטיג צום הימעל,
די מויערען דונקלען, ווי גרויזאמע ווענד,
פארהילט אין אַ נאסען, א גראָהליכען שימעל.
עס קומען צו מיר ווי געמאָסטענע קלאנגען —
דאָס שלאָגען די זייגערס דאָרט אונטען אין שטאָדט:
„געוועזן און פארשוואונדען, געוועזן און פארגאנגען" —
זיי צעהלען מיט יאוש, זיי צעהלען מיט שפּאָט.
וואָס רוישט אזוי הילפלאָז ארום אויפ'ן באָדען?

Digitized by Google

— אָ הערסטו, דאָרטען ווייט מען בוים אַן עשאַפּאָט,
און אין דער שווערער נאכט דאָרט דונערט ווער מיט שפּאָט?
עס קלינגען קייטען וואו, און עמיץ בעט ביי גאָט,
גלייך אַ בעקאַנטע שטים פון טאַטען צי פון זיידען,
און אפשר האָט מיין בלוט אין מיר גענומען ריידען... —

און איך האָב ווירקליך ווי דערהערט אַ רויש פון רעדער,
אַ דומפּער אייזען־קלאַנג און טריט פון רייטער,
און אויפ'ן הויף
קלייבט עמיץ אויף
אַ בינטעל האָלץ צו טראָגען אויפ'ן שייטער.

— „וואָס איז דאָרט איצט מיט זיי? דאָס קאָן געווים געשעהן." —
האָסטו געזאָגט און ווידער שטאַר ענטשווינען.
אַ פליג האָט ערגעץ וואו געזומט אַ טרויער־ניגון,
און אויפ'ן האָריזאָנט האָט לאַנגזאַם זיך גערוקט
דער שווארצער וואָלקען.

אָ דאָס איז אַ שווערע נאכט געווען...
אָהן טרערען האָב איך ווינען דיך געזעהן...

Digitized by Google

פאַרגעפיהל

אהן טרערען האָב איך ווײנען דיך געזעהן.
דאָס איז אַ שווערע פריהלינגס־נאַכט געוועזן.
אין לופט איז מיר געהאנגען אַ געוויטער.
אַ שוואַרצער וואָלקען האָט זיך שווער גערוקט,
די נאַכט האָט בלינד פון אומעדום געקוקט,
פון ווייטען האָט פאַרשטיקט געראָלט אַ דונער,
אַרום איז אַלץ געשטאַנען אָהן אַ ציטער,
פאַר'חלש'ט האָט דער בעז פון זײנע בליטער
אין הייסען לופט צעשפּרייט אַ שווערען דופט.

דו ביסט געזעסען דאָן ביי מיר אין צימער.
דיין בלאַס געזיכט איז שטאַר געוועזן פון קומער.
דאָס ליכט נאָר האָט מיט אַ בעוועגטען פלימער
אויף דיין געזיכט די שאָטענס קוים געריהרט;
אַ שוידער האָט דיך פּלוצלונג דורכגענומען,
און איך האָב קוים דיין צאַרטע שטים פאַרנומען:

זיך אויף דער זון געריכט...
גלייכגילטיג אָבער איז דער טאָג געקומען.
דיין קאָפּ איז מיד געלעגען אויף מיין ברוסט.
איך האָב דעם ווייטען רויש פון שטאָדט פארנומען
און וואכעדיג געוואָרען איז מיין לוסט.
א פרוי ביים וועג פארקויפט האָט בינטלעך בלומען:
זי האָט מיין סוד געוואוסט...

Digitized by Google

* *
*

אין שווארצען נאכט האָב איך דיין הארץ פארנומען.
זיין קלאפּען איז געווען אזוי בעקאנט, —
און פּלוצלונג איז די פינסטערניש צושוואומען:
מיך האָט בעריהרט דיין ווייס געשניצטע האנד, —
דו ביסט געקומען.

פון וואָלקען האָט א בלאָהער שיין געררונען,
די בוימער האָבען וואונדערבאר געבלייכט,
דער לאנדשאפט האָט א דעמערונג פארשפּונען,
עס האָט דיין בליק מיין איינזאמקייט געווייכט,
און איך האָב זיך געפונען...

פון וואָלקען־שפּאלט געפינקעלט האָט א שטערען,
איך האָב געקוסט זיין סודות'דיגע ליכט,
וואָס האָט געבליצט, געפינקעלט אין די טרערען
פון דיין פארליבט געזיכט.
און ס'האָט מיין הארץ אין אָנגעשטרענגטען הערען

Digitized by Google

דערצעהלען דיר, ווי איך האָב האָלט,
ווי שטיל איך בענק נאָך דיר.
אַ דריק אין האנד,
אַ ניכער בליק
פון אונטער דיינס אַ ברעם —
מעהר דארף איך נישט.
דאָס איז מיין גליק,
דער חלום פון מיין ווינ.

Digitized by Google

* *
*

פון שווארצע נעכט א טרויער־צוג
  בעגלייט מיין זיין נאָך דיר;
דער לעצטער טראָפּען וויין פון קרוג,
די לעצטע פרייד
איז טויט
אָהן דיר.

ווער איז מיר דאָ, ווער דאַרף מיך דאָ,
חוץ דיר, געליבטע מיין?
די גאנצע וועלט פארקויפט און קויפט;
די צייט — זי לויפט,
און גלייך מיט איהר
פארשווינדסטו שטיל פון מיר —
צום טויער פונ'ם טויט.

איין רגע נאָר וואָלט איך געוואָלט
א קוק געבען אויף דיר,

* *
*

מיר שלינגט אינגאנצען איין דאָס שטילקייט פונ׳ם צימער,
דאָס בענקעניש נאָך דיר אין פינסטערניש פון נאַכט,
מיין אויג ווערט נישט פארבלענדט פון אויפגעשטויבטען שימער,

וואָס הילט דעם לעבען איין אין וואָכעדיגען פראכט.
מיר כישופ׳ט נאָר די שעה, ווען ס׳שווינדען פרייד און לייד,
און אין דער אויבינקייט די שטערען האַלטען וואַכט.

און דאן בעגרייף איך ערשט דעם וואונדערבארען סוד,
וואָס האָט געקוקט צו מיר פון דיינע שווארצע אויגען,
די רוהינקייט, וואָס דו האָסט שטיל אויף מיר צושפרייט.

און וואָס מיך האָט, מיין ליב, אזוי צו דיר געצויגען,
ווען איך האָב זיך אין יאָך פון טעגליכקייט געשלעפט,
און אונטער טויזענד פעק פון קליינינקייט געבויגען...

פעברואַר, 1915.

Digitized by Google

קלאַנגען זיך אין נעבעל
מיט אַ יונגענד־טרויער,
גלייך ווי דו, מיין ליעבסטע,
אין דיין חופּה־שלייער.

מאַי, 1915.

Digitized by Google

אויף די שטילע וועגען

אויף די שטילע וועגען
האָט געשפּרייט אַ רעגען.
אויף די שטילע וועגען,
וואו מיר בײדע געהען,
בליהען די קאַשטאַניען,
שמעקען די אַקאַציען,
אָטעמען מיט וואָונדער־
פרישקייט די אלייען.

אויף די שטילע וועגען
נויגען זיך די צווייגען,
קאַפּען גרויסע טרערען
אינ'ם שוים פון שווייגען.
און אין שטערען־שימער
מיט אַ צער אַ שאַרפען
שפּילען אויף די פעלדער
שטילע פריהלינגס־האַרפען.

Digitized by Google

ווייסע פריהלינגס־בליטען

ווייסע פריהלינגס־בליטהען
שיטען זיך און שיטען.
גלייך ווי דיינע טרוימען
וועט מען זיי נישט היטען,
גלייך ווי דיינע טרוימען
וועט מען זיי צוטרעטען.
איינציגנע נאָך אפשר
וועט מיין ליבע רעטען;
איינציגנע נאָך אפשר
וועט מיין ליד געפינען,
און מיט ריימען צאַרטע,
ליבסטע, דיך בעשפינען.

מײ, 1915.

דער צווייפעל אינ׳ם גליק און אימה פאר׳ן סוף...
אָט זעה: איך וואלגער זיך אין שטויב, ווי מיינע ברידער,
ווי יונה גלייך אין ווינקעל פונ׳ם שיף,
פארצווייפעלט אין זיין נאָט, אין צער פארזונקען טיף.
ווי כריסטוס גלייך אין העסמאנישען גאָרטען,
זיך באָדענדיג אין שוויים פון אימה פאר׳ן טוידט,
צושפרייט איך מיינע הענד פאר יענעם שיקזאל דאָרטען
און בעט פאר דיר, פאר מיר, און פאר דיין צאַרטען בליק.
נעם צו, אָ מעכטיגער, נעם צו דעם כוס צוריק!
און אויב דיין ווילען איז — איך זאָל מיט איהר זיך שיידען,
טאָ זאָל דיין שוואַרצער פלאָר פארוויקעלען אונז ביידען.
עס האָט מיין לוסט צו איהר די אייבינקייט געזוכט,
איהר ווייסער לייב האָט מיך מיט הייליגקייט פארשפונען.
און אויב עס איז בעשערט — מיין גליק זאָל זיין צורונען,
אין שטילען פריהלינג־שוים, טאָ זאָל ער זיין פארפלוכט.

אָ טייערע, ווי שעהן עס גרינען זיך די צווייגען,
ווי טיף דער הימעל איז, ווי פייערליך זיין שווייגען!
און וויפיל ליכט עס שטראָמט, און וויפיל דופט עס וועהט,
און וויפיל יונגע שטימען סוד׳ען מיר..... פון טוידט.
אָ טייערע, ווי שווער עס איז דעם קלאנג צו הערען,
ווי בלוטיג פליסען איצט אין פריהלינג מיינע טרערען!

אפריל, 1915.

Digitized by Google

פריהלינגס־טרערן

די ווערבע האָט זיך שוין ביים טייכעל שטיל צולאָזען,
מיט צאַרטע פינגער קלאפּט דער פריהלינג אין מיין טיר,
איך עפען אויף: די לופט — זי גלעט מיך מילד,
אַ פרישער דופט פון גראָזען, —
און ווידער שוועבט דיין בילד
און וויל מיך נישט פארלאָזען.

אזוי, אזוי געוועהט דיין אָטהעם האָט אויף מיר.
און וואונדערבאַר אזוי געדופטעט דיינע גלידער,
ווען דיינע פינגער פלעגען רוהען אויף מיין קאָפּ
און וועקען אין מיין הארץ די וואונדערבארסטע לידער.
איצט ביסטו ווייט פון מיר אָהן זיכערהייט, אָהן רוה,
דיך שרעקט מיט אונטערגאַנג דער שיקזאל ערגעץ וואו,
און מיך, אָ, פיהרט ער איצט צום שווארצען ליבע־קרייץ,
איך זעה זיין שאָטען שוין אין בלאָהען פריהלינג
און פון מיין הארץ, צופיינט פון בייגקעניש און רייץ,
ערשיינט פאַר מיר דער גיהנום׳דיגער צווילינג.

Digitized by Google

פאַרקניפּטע
מיט צער און פרייד דורך דורות נאָכאַנאַנד,
בעהעפט האָט זיי דער גורל מיט'ן לאַנד.

איצט יאָגט זיי דאָרט דער שווערד אויף אלע
וועגען,
אין היץ, אין קעלט, דורך שטורעם, שניי
און רעגען
געפּייניגט, גע'סמ'ט, געיאָגט פון יעדען אָרט,
בעגלייט מיט האַס און מאָרד.

אַ גרויסער גאָט, דאָרט איז מיין קינד
געבליבען.
בעהיט זי, וואו די שרעק האָט איהר
פאַרטריבען,
פון ווילדען לומפּ, וואָס שענדעט יעדע טויב
און זעטיגט זיך מיט שאַנד און רויב.

אונענדליך ציהען זיך די טעג
און שווינדען,
עס יאָגען זיך פון ברעג צו ברעג
די ווינדען,
די וואָלקענס ציהען זייער וועג. —
פאַרגליווערט אָבער בלייבט מיין שרעק...

יאַנואַר, 1915.

Digitized by Google

ש ר ע ק

אונענדליך ציהען זיך די טעג
און שווינדען,
עס יאָגען זיך פון ברעג צו ברעג
די ווינדען,
די וואָלקענס ציהען זייער וועג —
אונענדליך אָבער בלייבט מיין שרעק...

דאָרט, ערגעץ ווייט, פאר טויזענד מייל
אין צפון
איז שטיל אַ קלאָרעם טייכעלע
געלאָפען ;
אַ בלאַסער הימעל האָט אויף דעם גערוהט, —
איצט זיינען זיי געפארבט אין פלאַם און בלוט.

דאָרט איז די היים פון מיינע היים־
געליעבטע.
מיט טויזענד פעדעם טיף פון האַרץ

Digitized by Google

די פאלמע גאר האט איהם געענטפערט : מיין מרים !
און ס'האבען געקלאגט זיך אין גארטען די קוואלען :
מיין מרים ! געוויינט האבען שטיל זיך די ליליען
און לאנגזאם געשמאכט אין די בלויליכע שטראלען.

.1918

Digitized by Google

עס סוד'עט איין שומר דעם צווייטען: „גיב אכטונג,
דער קעניג איז ווידער איהר נייסט אונטערטעניג..."

— „גיב אכטונג"!
אונ פלוצלונג צושניטען די לופט האט
א שטימע פול ליידען, פול אנגסטען, פול שרעקען:
— מיין מרים, מיין מרים, מיין מרים וואו ביזטו!
הע, שומרים, געהט גיכער די קעניגען וועקען!

געהט גיכער, געהט גיכער, אין שלאפצימער רוהט זי
און נארט נאך איהר קעניג אוןווארט אויף זיין קומען.
גרייט גיכער די טישען, גיסט אן די באקאלען,
צושפרייט אויפ'ן בארען די פרעכטינסטע בלומען!"

— מיין מרים!...
און אויפגעכאפט האט זיך דער פאלאץ
מיט פאקלען פארפול איז דער גארטען געווארען.
מיין מרים! געהילכט האט אין יעטווידען ווינקעל
און ווייט אין דער נאכט מיט'ן עכא פארלארען:
„מיין מרים! מיין מרים!"
אומזיסט אבער האבען די דינער געשריען,
אומזיסט האט דער קעניג געווארט אויף די שטופען
פון מירמעל־טעראסע און פול מיט חרטה:
מיין מרים! מיין מרים! מיין מרים! — גערופען

Digitized by Google

די קעניגען מרים*)

עס בלייכען ביים ווייכען געשימער פון שטערען
די מירמעלנע זיילען פון הורדוס'עס פאלאצען.
עס שלאָפען די טורעמס. עס לאָזט זיך נישט הערען
קיין קול פון טראָמפייטען, קיין אָבהילך פון טאצען.

די פאלמען — זיי שטעהען פארגליווערט און שלאנקע.
די בלומען — זיי שלאָפען מיט בעכערס פערמאכטע,
די ליליען נאָר וויגען זיך לאנגזאם ווי קראנקע,
און דורשטען נאָך טויען מיט שטענגלעך פארשמאכטע.

פארשטומט איז די נאכט אין א שלאָף אין א הייסען,
עס הערט זיך קיין ריהר. נאָר פון קינינ'ס טעראסע
צוטראָגען זיך האסטיגע טריט און צושפרייטען
אן אונרוה צווישען די זיילען די בלאסע.

עס ווייזט זיך א שאָטען מיט פלאמיגע אויגען.
עס שוועבט פאר די זיילען רער מאנטעל פון קעניג.

---

*) חורדוס'עס פרוי.

Digitized by Google

און נאָכדעם שטיל ענטשטומט געוואָרען.
נאָר מעהר נישט פון דעם חתן׳ס וואָנגען
האָט זיך אַ שטימע נאָך געטראָגען,
געווינט זיך אין די בלאַסע שטראַלען:
— אַ גאָט, מיין כלה איז פארפאַלען!...

אויגוסט, 1913.

Digitized by Google

בעהאלטען אין די פולע ליפען,
וואָס קאָנען היים און זינדיג קושען
און הייליג פליסטערען אין היכל.
— מיין זינדיג־הייליגע געטרייע —
און פלוצלונג... שא... צוויי רייטער פרייע
דעם וואָגען יאָגען נאָך פון הינטען...
עס הילכט דאָס וועלדעל זיי ענטקעגען,
עס בויגט די גראָז זיך אויף די וועגען,
גלייך ווי עס וואָלטען זיך געטראָגען
צוויי לייכטע ווינטען אויף די וועגען.
ווער איז דאָס, ווער? אָ, גאָט אין הימעל!
דער חתן כאפט זיך אויף פון דרימעל
און זעהט פאר זיך צוויי שלאנקע רייטער.
דער ערשטער איז דער יונגער פריץ,
און גלייך לעם איהם אביסעל ווייטער
א שלאנקע פרוי... א בליק... א שמייכעל...
— „אָ גאָט, דאָס איז, דאָס איז מיין כלה!"...
עס שפרינגען אויף פון וואָגען אלע.
א ווילדער קרעכץ... א פרעך געלעכטער...
— פארפלוכטע פון ישראל'ס טעכטער!...
— א קללה דיר פון אלע אידען!...
— דאָברא נאָץ, זשידזשי!...
— גריסט דער מאַמען!...
און פלוצלונג אויפגעמישט צוזאַמען
האָט זיך א לאכען און א קלאָגען,

Digitized by Google

און דער חתן ווי דערשלאָגען,
שלייכט מיט מידע טריט צום וואָגען.
טויט פארגליווערט איז זיין פּנים,
ס׳רינגלען איהם די מחותנים.
ס׳קנאקט די בייטש, עס רוישען רעדער,
ס׳יאָגט א שטויב, און פון די סעדער,
וואָס רינגלען אום דעם פּאקט, טוט שאַלען
און יאָמערן א פרויען שטימע:
„אַ נאָט, די כלה איז פארפאלען!...“

די נאכט פאַלט צו מיט קיהלע טויען,
פון וואַלד געהט אויף א האַלבע לבנה,
עס בלייכען שטיל די ברייטע שטרעקעס,
פארהילט אין טונקעל־גרינע דעקעס.
די פערד — זיי שלעפען זיך פארשלאָפען,
עס דרעמלען אַלע מחותנים.
דער חתן זיצט — די אויגען אָפען,
מיט טרערען איינזאַמע פארלאָפען;
עס חלום׳ט זיך איהם אַלץ די כלה:
צוויי שווארצע צעפּ און פייער־אויגען,
און איבער זיי א קלאָרער שטערען,
געשטיצט אויף שווארצע ברעמען בויגען,
די ווינקלען נאָז צונויפגעבלאָזען,
דעם שלאנקען קאָפּ אראָבגעלאָזען,
מיט עפּעס א געהיימען שמייכעל,

Digitized by Google

לאנגזאם ציהען זיך די שאַטענס
פון די טונקעלע קאשטאַניען,
און מיט זיי צוזאמען קומען
אַלע געסט און מחותנים.
—— זאָגט, פון וואנען, זאָגט, פון וואנען?
פרעגט זיך איינער ביי דעם צווייטען.
— איך פון שטעטעל.
— איך פון פריץ.
— און איך קום פון וועג פון ברייטען.
אומעטום געזוכט — געפרעגט זיך,
און קיין איינציג שפור געפונען.
— און דער פריץ?
זיין בן יחיד
איז אויך היינט פון הויף ענטרונען,
אויף דעם ווייסען פערד ענטלאָפען
איז ער גלייך מיט'ן בעגינען.
— און דער פריץ?
— שמייכעלט רוהיג.
זאָגט: ער וועט איהם שוין געפינען.

שטיל פארצווייפעלט שטעהען אַלע;
ס'קלאָגט די מאמע פון דער כלה,
און דער טאטע רייסט זיך קריעה,
מ'שפאַנט די פערד שוין איין אין וואָגען,
ס'לעגט דער שמש אויף די חופה,

אָ גאָט, די כלה איז פארפאַלען !...

רוהיג איז אין פאקט און ליכטיג,
אין דער גרויסער שטוב איז ציכטיג,
געלער זאמד איז אויפ'ן באָדען,
און די טישען פול בעלאָדען
שטעהען מיט די בעסטע עסענס :
ווייסע חלות, פלעשער וויינען,
שיסלען פיש און היהנער פעטע ;
און די ליכט ווי שטערען שיינען,
נאָר קיין געסט געפינט זיך דאָרטען.
רוהיג בלאָזט דער ווינד פון גאָרטען,
וויגט די פאָרהאנגען די ווייסע,
טראָגט אריין ווי ווייטע קלאַנגען,
גלייך א קלאָגען, גלייך א שאלען,
גלייך אן עולם וואָלט געשריען :
— נאָט, די כלה איז פארפאלען !

נאָט, די כלה איז פארפאלען !

118

Digitized by Google

עס זומט אַן אומעדיגער שפּיל,
די כלה זיצט און שווידערט שטיל,
גלייך ווי עס וואָלט איהר שרעקען.

— זיי גרייט, מיין טאָכטערשי, זיי גרייט. —
— אָ, מאַמעשי, איך פיהל דעם טויט;
ער וועט מיך היינט בעפרייען.
צינד אָן לעם מיר א יאָהרצייט ליכט
און דעק נישט אָב מיין בלאַס געזיכט,
און זאָג נישט אויס מיין טרייען.

געדענק, אויב מאָרגען קומט צו דיר
מיין ליבסטער און ער פרעגט אויף מיר,
דאַן זאָג איך בין א ווייבעל,
איך בין דעם רב'ס א שנור און האָב
א הוילע קאָפּ, א הוילע קאָפּ,
און טראָג א ווייסע הייבעל.

דער חתן געהט, דער חתן געהט;
די מאַמע שווייגט, די מאַמע שטעהט
און ציטערט ווי אין פיבער.
זי ווייסט דער טאָכטער'ס צער, זי ווייסט;
איהר מוטער־האַרץ האָט נאָר איין טרייסט —
עס וועט, ווי איהר'ס, פאַראיבער.

Digitized by Google

צו באדעקענס

צוויי שווארצע צעפ פון צארטען זייד,
צוויי שווארצע צעפ פון צארטען זייד,
פארפלאָכטען איז מיין גליק אין זיי;
דו ווילסט מיין טוידט, טאָ נעם און שנייד
צוויי שווארצע צעפ פון צארטען זייד.
אָ, מאמעשי, צו פיהלסטו דען מיין וועה? —

עס שניידט די קאלטע שער און שניידט,
דער כלה'ס פנים בלייכט ווי קרייד,
זי בייסט די ליפ ביז בלוט. —
— אָ, מאמעשי, רחמנות האָב;
דו שנייד דעם קאָפ מיר בעסער אָב,
דאן וועט מיר גוט זיין, גוט.

קאפעלע שפיעלט... עס קומט דער רב:
— נו מזל טוב, נו מזל טוב,
דער כלה'שי בעדעקען —

Digitized by Google

גיט דער מיידעל אָב די ליליען,
נעמט ביי איהר דריי בלומען רויטע,
וואָס זיי לייכטען אין דער פינסטער
מיט א בלאַסע ליכט א טויטע.
יא, דאָס איז זי...
אין אויף מאָרגען,
ווען די זון איז אויפגעגאנגען,
האָט מיט שרעק דערזעהן דער ריטער,
ווען ער האָט גענומען קניהען
אין דער האנד פון זיין מאדאָנע
ווי דריי רויטע ליליעס גליהען.

מאַי, 1913.

Digitized by Google

איינגעגראָבען זיך אין קיסען.

יאָ, דאָס איז די אידיש טאָכטער...
יאָ, דאָס איז די אידיש טאָכטער,
וואָס ער האָט אין שטאָדט וואַרמייזע
פון דער תתונה געפאַנגען;
פאַר דער חופּה און קידושין
זי געשענדעט און דערשטאָכען,
און דערנאָך אויף חופּה־שטאַנגען
איהר געליבטען אויפגעהאַנגען.
יאָ, דאָס איז זי, יאָ, דאָס איז זי...
איהרע האָר און איהרע אויגען,
אין דער ברוסט אַ וואונד אַ טיעפע
און דעם קינדיש קאָפּ געבויגען...
אָטאָ שוועבט זי... קומט אַלץ נעהנטער
צו דעם ווינקעל פונ'ם צימער,
צו דער בילד פון דער מאַדאָנע,
וועלכע זיצט אין טיעפען קומער
מיט דריי ווייסע צאַרטע ליליעס
אין אַ הייליגליכען שימער.

יאָ, דאָס איז זי. יאָ דאָס איז זי...
און עס זעהט דער יונגער ריטער,
ווי די הייליגע מאַדאָנע
ציהט איהר האַנד אוים מיט אַ ציטער,

Digitized by Google

— ווער בעוועגט זיך? —
אונ זיין שטימע
איז אין פינסטערניש פארלארען.

— „איך", האט עמיץ איהם געענטפערט
אונ בעריהרט זיין קאלטען שטערן.
„איך, דיין כלה פון ווארמייזע,
פון דיין שווערד אונ קרייץ גענומען.
פיהלסט? אט פליסט מיין ווארעם בלוט נאך,
אונ אט פאלען מיינע טרערען;
פון דעם אידישען בית עולם
בין איך איצט צו דיר געקומען.
שרעק זיך נישט, מיין ליבער חתן!
זעהסט, אט האב איך פון די טויטע
פאר דיין הייליגער מאדאנא
בלומען דריי געבראכט דיר רויטע.
זעהסט."
אונ שטראלען בלאסע קאלטע
האבען פלוצלונג זיך צונאסען,
אונ אין זיי האט שטיל געשוואומען
א געשטאלט די האר צופלאסען: —
— „זאג, דערקענסט מיך"?
אונ מיט שידער האט דער ריטער
זיינע אויגען אויפגעריסען
און דערקענט... אונ פול מיט אימה

Digitized by Google

דריי רויטע ליליעס

באלאדע.

טירען ריהרען זיך און קלאפען...
עמיץ הויבט ארויף דעם פארהאנג...
שטילע קלאנגען פון א ציטר...
טריט און לייכטע זייד־בעריהרונג...
ס'לינט און הערט דער יונגער ריטער,
צעהלט די טריט מיט שטילען ציטער...
— הע, איהר היטער, ציגדט אן פאקלען! —
האט ער פלוצלונג אויסגערופען:
הער איך גייסטער אין מיין פאלאץ,
אדער איז דאס א פערוירונג?

איינזאם האט דעם ריטער'ס שטימע
דורכגעקלונגען אלע זאלען.
און די טריט — זיי זיינען נעהנטער,
לייכטער, ריטמישער געווארען.
— ווער בעוועגט זיך? — האט דער ריטער
נאך א מאל געפרעגט מיט צארן.

פון שווערען געמיטה,
שטעט יעדען דאָרן
פון זיי אין מיין ליב.
גרייט דיך צו העלפען,
מיין היילינע ווייב.

לאָמיר נישט ריידען
און פאסען געדולד.
הייליג די ליידען,
וואָס קומען אָהן שולד.
הייליג די ליידען,
זיי לייטערען שנעל,
עפענען הערצער
און מאַכען זיי העל.

יוני, 1915.

Digitized by Google

נאָר ווי קען איך העלפען,
און וואָס קען איך טהון;
אויך איך בין אַ קעניג'ס
פארטריבענער זוהן.
ערגעץ וואו ראָסטעט
פארלאָרען מיין שווערד,
ערגעץ וואו בלאָנזעט
מיין מעכטינער פערד,
ערנעץ וואו דרעמעלט
פאר'כישופ'ט מיין חיל,
ערגעץ וואו טרייע,
פאר טויזענדער מייל.

און איך בין דאָ איינער,
און האָב נישט קיין מאכט.
קריץ מיט די ציינער
אין שלאָפלאָזער נאכט.
ברעך מיט די פינגער,
און יאָמער און בעט,
ווייק אוים מיט טרערען
מיין איינזאמעס בעט.

אָט זעה, ווי איך נויג זיך
און קוש דיינע טריט,
וואַש זיי מיט טרערען

Digitized by Google

אין אַ שווערער צייט

לאָמיר נישט ריידען
און פּאַסען נעדולד.
היילינ די ליידען,
וואָס קומען אָהן שולד.
היילינ די ליידען:
זיי לייטערען שנעל,
עפענען הערצער,
און מאַכען זיי העל.

אומעדום הער איך
נאָך הילף דיין געשריי.
זעה דיינע אויגען,
ערפילטע מיט וועה.
זעה דיינע אָרימס,
אין ליידען צושפּרייט;
אויף שטיקער צוריסען
דיין קעניגליך קלייד.

Digitized by Google

װען ס'האַרץ װערט ריין, די זעלע קלאָר און גאַנץ,
מיט ליבע פול און פריי פון אַלעם בייזען!

מאַי, 1914.

Digitized by Google

ערשיין, מינוט, ווען איך האָב אין דער שול
צום ערשטען מאָל דערפיהלט דעם אב הרחמים,
און מיט אַ הארץ, פון גרויסער ליבע פול,
געטוליעט זיך צום פאָטערליכען טלית,
אין פלאם צו געהן מיט אַלע קדושים גרייט
און הייליגען זיין נאָמען מיט מיין טוידט!

אַ קלייבט זיך אויף און קומט בעצירען דער,
וואָס האָט ביי זיך אין איהרע שווארצע אויגען
די גרויסע, טיעפע, טרויעריגע טרער,
די אמת שטאָלצע, מלכות'דיגע בליצען,
געלייטערט אין דעם אייביג שווערען קאמף —
פון גראָבע הענד די ריינליכקייט צו שיצען!

אַ קלייבט זיך אויף און קומט בעקרוינען דער,
וואָס האָט אַ לייב, נאָך ריינער פון אַ קרבן,
וואָס וויים דעם צער, ווי גרויס ער איז און שווער,
וואָס האָט די פרייד צו טראָגען איהם ערוואָרבען,
וואָס קען מיט איין פערליבטען ריינעם בליק
דערהויבען דעם, וואָס איז צום גרונד פארדאָרבען!

אַ קלייבט זיך אויף און פלעכט איהר אוים אַ קראַנץ
פון ליליען וויים און דאָרנדיגע רויזען!
בעשימערט איהר מיט יענעם הייליגען גלאַנץ,
וואָס שפּראָצט ארוים פון געטליכען ערלייזען,

Digitized by Google

צו וועלכער איך זאָל גלויביג קענען דינען,
און געבען איהר, אלס חתונה־געשאנק
דעם קלאָרסטען שטראָם פון הארצען און פון זינען.

אָ, הויב זיך אויף, מיין קינדערשער געבעט,
וואָס איך האָב פרום ביים אויפשטעהן און ביים שלאָפען
געמורמעלט שטיל, פון מאמעס האנד געגלעט,
ערפילט מיט רוה פון גלויבען און פון האָפען,
און טיעף געוואוסט, אז פון מיין קינדיש בעט
האָט שטיל מיין וואָרט צום בורא'ס שטול געטראָפען!

אָ, פינקעל אויף, מיין איננעלש־דייגער טרער,
וואָס האָט אמאָל אויף דניאל'ס אלטע בלעטער
מיט שטאָלץ און צער געגידערט לאנגזאם שווער
און דאָרט געזוכט א גואל און א רעטער,
וואָס זאָל דאָס פאָלק בעפרייען מיט געוועהר
און רייניגען די ערד פון פאַלשע געטער.

אָ, פלאקער אויף, מיין ערשטער הייליגער האָס,
ווען איך האָב בייז געדריקט די קליינע פינגער,
ערפילט מיט שאנד און פיין און ווילדען כעס,
געיאָגט פון הינד און גוי'אישקע צוויי קינדער,
דעם ערשטען! מאָל געשיצט מיין לייב אין גאַס,
און קעמפענדיג געמאכט מיין וועהטאָג גרינגער!

Digitized by Google

צו אַ אידישער טאָכטער

(שירע)

ווער לויטער, הארץ! בעפליגעל זיך, מיין ליד!
גערדאנק, ווער פעסט! און הייליג ווער מיין ווילען!
וועק אויף, אַ זעל, די הארפע פון נעמיטה
און פיהר ארוים די צערטליכסטע געפיהלען!
קלייב אויף, מיין טרוים, דאָס שענסטע וואָס עס גליהט
און בליהט ביי דיר אין פּאראדיז, אין שטילען!

פּארזאמעלט אייך, זכרונות פון מיין גליק,
איהר פּערל־שנור, וואָס האָט געציערט מיין יוגענד,
דער מאמעס טרער, איהר טיעפער רייגער בליק,
וואָס האָט געוועבט מיין אכטונג און מיין טוגענד,
די גרויסע פרייד פון ערשטען זיין־בעגריף,
וואָס האָט מיין זעל צום ערשטען מאָל בעגוגענט.

איך וויל מיין ליב׳ איצט אויסזאָגען מיין דאנק,
וואָס האָט אַ צייט נעגאַרט, אום צו געפינען
די נאָהנטע זעל, די אמת ריינע הארץ,

Digitized by Google

כ'בין פֿאַרליבט אין דיר, מיין שטילע,
אין די טיפֿע שוואַרצע אויגען,
וועלכע האָבען נור די שאָטענס
און לבנה־שיין געזויגען.

דיינע הענד, די צאַרטע פֿינגער —
נאָר פֿאַר טרונעס שטיל צו גלעטען,
און פֿאַר שבת ליכט זיך רוימלען,
ווען די ליפּען ערענסט בעטען.

און די טריט, וואָס שוועבען לאַנגזאַם,
גלייך זיי וואָלטען געהן בעגלייטען
כאַב'ן טאַקט פֿון טרויער־טענער
שטיל אַ מת פֿון אַ טויטען.

טרויער־טענער, שטילע לידער
און אַ סוד פֿון ליכט און שאָטען,
ווייסע טרויטען פֿון אַ ליליע,
וועלכע וועלט דערנאָך צוטראָטען.

יאָ, איך ליב דיך, מיריש' טאָכטער,
און דאָס ביזטו, מיין געליבטע,
ווי אַ מלכה שטאָלץ, און אויגען —
פֿון אַ שכינה אַ בעטריבטע.

צווייטעס בוך

Digitized by Google

שארפער, שארפער ווערט מיין אויער
פאר דעם ליב בעקאנטען קול;
שארפער, שארפער ווערט מיין אויער
פאר דעם ליב בעקאנטען קול.

און איך קום אין לאנד פון צויבער,
אין דער שטילער יונענד לאנד.
דארטען פליהט די גאלדענע פאווע
מיט דעם דונקעל־בלאהען באנד.
דארטען שטראמט דער קוואל פון לעבען
אויף א פינקעלדינען זאנד,
און די ציגעלע, די ווייסע,
עסט דארט מאנדלען פון מיין האנד.
העלער ווערען מיינע אויגען
אין דעם שטילען טרוימען־לאנד.
העלער ווערען מיינע אויגען
אין דעם שטילען טרוימען־לאנד.

Digitized by Google

א רגע רוה

ווי א באלזאם פליסט זי ווידער,
אָט די שטילע רגע רוה.
מיינע ברעמען פאלען נידער,
און מיין זעלע טראָגט זיך וואו.
לייכטער ווערען מיינע גלידער,
אויף דער שטעג פון שטילער רוה...
לייכטער ווערען מיינע גלידער,
אויף דער שטעג פון שטילער רוה...

עמיץ זינגט בעקאנטע לידער
מיט א נאָהנטען ליבען קול.
און עס סוד'עט ווער פארטרויליך
וואונדער־מעשיות פון אמאָל.
ווי א וואסער זומט דאָס פרעהליך
אין א ווייסען מארמאָר־שאָל,
ווי א יאָמער קלינגט דאָס גרויליך
אין א טיעפען וויסטען טאָל.

Digitized by Google

פארמאטערט קוקען זיי ארויס פון דיינע קליידער
און ציהען זיך נאך רות מיט יעדען שעהנעם גליד... —

דאס איז שוין לאנג געוועז. ווען האב איך עס געפליסטערט?
ווען האב איך איהר געקושט? ווען האב איך איהר געגלעט?
פארלאזען שטעהט דאס הויז, דארט וואוינען איצטער פרעמדע
און פרעמדע שוועבען איצט די שאטענס פון מיין בעט.

דער הויכער טאפאל שיט מיט בונטע געלע בלעטער,
די פענסטער פייערען אין זונען־אונטערגאנג.
אט שטעה איך פאר׳ן שוועל און בעט ביי אלע געטער
און ס׳איז מיר אזוי גוט, אזוי אונענדליך באנג!...

Digitized by Google

האַרבסט זכרונות

„איז דאָס דער לעצטער קוש אין דיינע ווייכע אָרעמס?
עס טוליעט אַזוי ליב דיין לייכטער פּעניואַר.
עס ווייסט זיך נאָך געהיים דיין ברוסט פון זיינע שפּיצען
און דריקט מיך אויף דאָס האַרץ מיט שטילען מילדען צער.“

„די אויגען שטראַהלען מיד גלייך ווי די זון אין פענסטער,
דורך טויזענד פאַלדען קוקט דיין שלאַנקער גוף אַרויס,
און ווי אַ ווייסע טויב, דערשראָקען ליגט פאַרגליווערט
דיין שמאָל געשניצטע האַנד אין סאַמעט פון דיין שויס“.

אַ לאָז מיר אָטעמען דעם דופט פון דיינע אַקסלען!
זיי שמעקען ווי די רייפע רויזען אַזוי שטאַרק.
זיי בלייבען שטיל אַרויס אין שאָטען פון די לאָקען,
גלייך ווי אַ מאַרמאָרביוסט אין שטילען אַלול פּאַרק.

אַ לאָז מיר נידערן צו דיינע פיס די שלאַנקע!
ווי יונגע הירשינס צוויי פון ווילדען יעגער מיד

פון דער פארבליהונג נור,
וואס נאך איהר לייכטען שפור
איז ערשט די צייטיגע
און זאפטיג פרוכט בעשערט.

און ווען דיין יונגפרוי־הארץ
וועט וויינען פון פערדרוס,
ווען צו דיין שלאנקען פוס
וועט ליגען אבגעפליקט
די ריינע יונגענד־בלאט;
א גלויב, עס איז א פריינד,
א ברודער און א מאן
מיט דיר, מיין קינד, פאראן,
וואס ליבט און בויט מיט דיר
א בנין עדי־עד.

Digitized by Google

אַ חופּה ליעד

זאָל אין דיין כלה שוים
מיין לוסט געהייליגט זיין!
גלייך ווי דער רויטער וויין,
וואָס פינקעלט אינ'ם כוס
ביים שיין פון חופּה־ליכט!
און זיין זאָל מיין בענעהר
פון חלום נישט ערוועקט,
גלייך ווי עס איז בעדעקט
מיט צארטען ווייסען זייד
דיין מיידעלשע געזיכט!·

און ווען דער כוס וועט זיין
שוין ליידיג פונ'ם וויין,
און פול מיט שטילען פּיין,
וועט ליגען זיין קריסטאַל
צושמעטערט צו דער ערד;
אַ גלויב, דאָס איז דער שטויב

דאָרט שטעקט אַ נייע האַק און ערענסט איז זיין בליק.
ער שפּרייזט מיט שווערע טריט צום אָבגעברענטען דאָרף.
אָ, גיב מיר שנעל די האַנד! — דאָס איז דער גאָט פון בויען!
איהם קענסטו זיך פאַרטרויען!

.1915

Digitized by Google

וואָס פאַרשט דיין שוואַרצען בליק, בעפּליטערט פּוג׳ם בראָגר?
וואָס ציהט נביא׳יש זיך דיין לאַנגע שמאָלע האַנד?
דערקענסטו נישט די קראַפט? איז זי דיר נישט בעקאַנט?
פּלעגט זי דיר נישט אמאָל אַזוי אונטערליך לאַכען,
אַזוי אונטערליך לאַכען?...

איצט נידערסטו דעם קאָפּ, דיין קערפּער ווערט געבויגען,
און טרערען פּערלען זיך אין זייד פון דיינע אויגען.
געדענקסטו דען אמאָל, אין גלאַנץ פון די סאַלאָנען,
אויף כוואַליעס־הייסען טיול מיט פריי ענטבלויזטען ברוסט,
ווען אין דעם ווילדען וואַלס פּלעגסטו מיט ווייסע אָרימס
און געבעלדיגען בליק דעם ווילדען שטורעם מאַהגען?
געדענקסט?...

אָט זעה דעם שטילען דאָרף אין שטורעם, ווי ער ברענט,
און דאָרט נישט ווייט אַ פרוי פערבראָכען מיט די הענט —
דאָס איז די זעלבע קראַפט, וואָס האָט דיך דאַן געבלענדט.
דיין ווילען איז געשעהן, און העלפען איז שוין שפּעט...
אומזיסט, אַ, קניהסטו איצט אין הילפלאָזען געבעט...
אַ זעה!
די לעצטע ליליע לינט צובראָכען אויפ׳ן בײם.
דער טורעם איז צושטערט, דער גלויבען איז שוין טויט.
נאָר דאָרטען זעהסטו ווייט: עס לייטערט זיך דער הימעל,
און אויפ׳ן וועג פאַר אונז שפּרייזט שנעל אַ פעסטער מאַן.
זיין גראָבע ארבייטס־קלייד אומשלינגט אַ דיקע שטריק,

Digitized by Google

אין שטורעם

אַט זעה האַרט ווייט אין פעלד, ווי ס'ווירבעלט זיך דער שטורעם
און סקוילט דעם וואַלקען אויף צוזאַמען מיט'ן שטויב!
אַט פלאַקערט אויף דער האַרף! עס פאַלט דער גלאָקען טורעם
און דורכ'ן דונער הילכט זיין לעצטער אָבקלאַנג: גלויב!

און אין דעם פּאַרק ביי אונז שוין יאָמערען די בוימען,
עס דונקעלט שוידערליך, די שאָטענס ווערען בלייך;
די ליליען ברעכען זיך אין מיטען זייער טרוימען,
די בלעטער דרעהען זיך, ווי שוואַלבען אין דער הויך.

דער שטורעם נעהענטערט זיך, עס קרעכצען אַלע צווייגען,
נאָר דו, מיין טייערע, דו שטעהסט אין שטילען שווייגען...
דיין שלאַנקער קערפּער שטאַרט, עס פלאַטערן די לאָקען,
דיין גראָהע־ברוינליך קלייד אומשליינגט דיך, ווי דערשראָקען,
און בולט קוקט אַרויס איעדעס גליעד דורך איהר.
גלייך ווי אַ בילד פון בראָנז ערשיינסטו איצט פאַר מיר
אין פּיקפען פונ'ם ווינד, אין עכאָ פון די גלאָקען.

Digitized by Google

אזן ווידער דעק איך צו געהייליגט איהרע גליהער,
דאָס טוך איז אָבער ווייס, און זי איז ווי ענטציקט.
די באַקען רויטלען זיך, די ברעמען פאַלען נידער,
איהר קערפער איז פאַרשעמט, איהר זעלע איז בעגליקט.
און דרעמלענדיג אין לוסט, צעוויקעלט זי די פליטער,
די היפטען ווערען רוהד, און מיך נעהמט דורך א ציטער.

דאָס איז דער פריהער הערבסט, די רייכע פולע שענהייט.
די שלאַנקע רונדע פיס, די אויפגעבליהטע בריסט,
דער פולער פעסטער גוף, וואָס שטורעמט און געניסט,
ענטהילט פון יונגענד־קלייד און אונבעוואוסטער רייגהייט.
אַט וואַרף איך זיך צו איהר, ווי צו א צייטיג פרוכט —
און ווידער האָט זיך מיר דיין רייגער בליק געדוכט.

עס רינגלען מיך אַרום א קרייז פון שעהנע פרויען,
פאַרשידען אין געשטאַלט, אין פאָזע און אין קלייד.
און אלע זענען גרייט מיר פריי זיך צו פאַרטרויען,
ערפילען מיין פערלאַנג אין אלע ארטען פרייד.
דאָך וואונדערבאר אין שיין פון ראָזען תאווה־ליכט
פאַרמאָגען אלע גלייך דיין צניעות'דיג' געזיכט.

Digitized by Google

און שטיל פאַרגליווערט דוהט דער שוואַרצער לאָקעןדוויכער.
נאָך פלאַטערענד אין פלאַם פון ערשטען תאוה־כריה —
שוין פאַל איך בעטענדיג צו איהר אויף מיינע קניה.

און ליגענדיג ענטציקט פאַר די פאַרהילטע גלידער,
אין שטרענגען נאָנען־קלייד, אין שוואַרצען פאַלטען טוך
בעהאַלטען טעהקט מיין אויג דיין קליין געטאַקטען שוך
און ס'איינגעצוימטע לוסט בעהערשט מיין תפלה ווידער.
און ווידער זעה איך זי נאָך מיידעלש אונבעוואוסט,
זיך נויגענדיג צו מיר אין האַלב ערוואַכטער לוסט.

דאָס שוואַרצע נאָנען־קלייד ווערט פאַר מיין אויג דורכזיכטיג,
און פרעכטיג קוקט ארוים דאָס ווייסע לייב פון איהר.
די יונגע שלאַנקע פיס — זיי ציטערען צו מיר,
און אַלעס ווערט ארום ווי אָנגעצונדען ליכטיג.
אַמ פליס איך אויף דאָס טוך; דער קערפּער שטראַלט אין ליכט,
נאָר, גאָט, עס שמייכעלט מיר דיין מוטערליך געזיכט...

גלייך ווי א יונגע בלום, וואָס עפענט אויף איהר בעכער,
דער הייסער פריהלינגס־זון, זיך זעלבער אונבעוואוסט,
פון לעבען ווי בערוישט, ערפילט מיט יונגען לוסט,
ערהויבט זי שטיל צו מיר איהר פולען כוס אַלץ העכער.
און אײדער איהר האָט נאָך בעריהרט מיין חיים בעגעהר —
געקיהלט מיין בוזעם האָט דיין שוועסטערליכע טרער.

Digitized by Google

אין פאר׳כישופ׳טען קרייז

עס רינגלען ׳מיך ארום א קרייז פון שעהנע פרויען,
פארשידען אין געשטאלט, אין פאזע און אין קלייד.
און אלע זענען גרייט מיר פריי זיך צו פארטרויען,
ערפילען מיין פערלאנג אין אלע ארטען פרייד.
דאך וואונדערבאר, אין שיין פון ראזען תאוה־ליכט
פארמאגען אלע גלייך דיין צניעות׳דיג געזיכט.

אט ווינט זיך פריי פאר מיר א יונגע באיאדערע.
איהר קערפער, ווי א שלאנג בעוועגט זיך ריטמיש שטיל,
און פון דעם בונטען שמוק און ברוינעם גלידער שפיל
צופלאקערט זיך ארום די גאנצע אטמאספערע.
אט ווארף איך זיך צו איהר, אט קוש איך זי און דריק —
נאר פלוצלונג שיינט מיר אויף דיין צניעות׳דיגער בליק.

דער גאלד־שמוק אויף די בריסט פערוואנדעלט זיך אין טיכער,
די פאלבען פאלען שטרענג און הילען אלעס איין,
די ליפען זיינען פול און פעסט געדריקט אין פיין,

Digitized by Google

די חסידישע טאָכטער ברענט אומעדום העל
אין דיינעם און הייליגען פייער".

דערביי האָט זי שטיל מיר אומארעמט דעם קאָפּ
און צערטליך געגלעט מיר דעם שטערן.
דער גרויסער בריליאַנט אויף איהר בוזעם האָט העל
געלויכטען צו מיר, ווי א שטערען.

Digitized by Google

די אויגען די גרויסע פארנעפעלט מיט זארג,
פארהילט מיט א זיידען שלייער.

אזוי נאר שפאצירט אין איהר איינזאמען פארק
א שטאלצע, פארלאזטע פרינצעסין.
אזוי נאר קען טרעטען א קעניגען שטיל,
פון פאלק און פון קעניג פארגעסען.

— וואס האט דיך, מיין טרייע, בעטריבט אזוי שטארק?
ווארום ביסטו ווידער אין שווארצען?
— דער טומעל פון נאס און דערווירבעל פון מארק
און ס'אייבינער נאגען אין הארצען.

— „יא, ליעבער, ענטשולדיג, איך האב איצט צערשטערט
ביים אידישען דיכטער די טרוימען,
עס טאנקען די ליכט שוין, עס איז נישט בעשערט
צו שאפען דיר רוהיגע דוימען.

דער אמת'ער שבת — ער קומט נישט אין פרעמד,
דא ווייזט ער זיך נאר ווי א חלום.
ביים טאטעשי, ליבער, דארט שוועבען זיי אום —
די אמת'ע מלאכי־השלום.

דאך דאגה נישט, ליבער, איך בלייב דא מיט דיר
און בוי דיר א היימאט א נייער:

Digitized by Google

*
*   *

דער שנור פון די טרוימען האָט פּלוצלונג געפּלאַצט.
מיט לאַנגזאַמע טריט אינ'ם חדר
איז ווידער מיין איינציגע, טרייע אריין
אין שוואַרצע און זיידענע קליידער.

די בלוזע געווען איז פון גרוידונקעל זייד,
מיט נאַכט־שוואַרצע שפּיצען בעפּליטערט.
א גרויסער בריליאַנט, ווי א קינדישער טרער,
האָט ריין אויף איהר בוזעם געציטערט.

א שניירל פון פּערל האָט צערטליך איהר האַלז
בעזוימט מיט א מאַטאַוועןן שימער.
די לאָקען — זיי זיינען געלעגען פּאַרטראַכט,
בעהויכט מיט א בענקענדען קימער.

פון זיי האָבען וואונדערליך קינדיש געקוקט
צוויי אויערען ווייסע און קליינע,
מיט דימענטען רונדע, וואָס האָבען געבליצט
ווי טראָפּענס פון מאַרגען־טוי ריינע.

דאָס פּנים געוועזען איז ערענסט און ווייך,
די ליפּען האַלב־שמייכלענד אין טרויער,

עס בלאָזען די שופרות, עס יובעלט דאָס פאָלק,
עס שטויבען פון מדבר די זעמדער.

דאָך איבער אַלץ טראָגט זיך איהר פריידיגעס ליד,
איהר שטימע בעהערשט אַלע קלאַנגען,
עס ברויזט, ווי דער ים, און עס פלאַמט, ווי די זון,
דאָס ליעד פון די פרייהייטס־געזאַנגען.

אָט קומט זי אַלץ נעהנטער, אָט שטעהט זי לעם מיר,
אָט קוש איך דעם זוים פון די קליידער.
עס ווערען פארשוואונדען די ליכט און דער טיש,
די ווענד און די מעבעל פון חדר.

איך זעה איהרע אויגען געווענדעט צו מיר...
אָט, דוכט מיר, זי וויל מיך בעריהרען...
— „אָ, מרים הנביאה, איך גֶעה נאָך דיין רוף,
איך פאָלג דיך וואוהין דו וועסט פיהרען!“

אָט, דוכט מיר, איך שפרייז פול מיט ליבע נאָך איהר,
און עמיצער סוד'עט מיין טרייער:
„די חסידישע טאָכטער ברענט וואונדערליך העל
אין רייגעס און היילינגען פייער“.

Digitized by Google

די חסידישע טאַכטער ברענט וואונדערליך העל
אין רייַנעם און הייליגען פייער.״

פֿאַרשוואונדען דער חלום... און שנעל אויף זיין אָרט
קומט ווידער אַ חלום אַ צווייטער...
אַט הער איך: עס שטורעמען כוואַליעס פון ים,
עס שפרייט זיך אַ מדבר, אַ ברייטער;

און איבער איהם טראָגט זיך אַ שלאַנקע געשטאַלט
און פאָכט מיט אַ פויק אין דער לופטען,
דאָס פנים איהרס פלאַקערט אין טיפען עקסטאַז,
די קליידער — זיי שמעקען מיט רופטען;

די אויגען געשלאָסען, צופלאַטערט די האָר,
עס העפט זיך דער זייד צו די גלידער,
עס יובעלט איהר שטימע אין יונג־פרויען־כאָר
און טראָגט זיך אין מעכטיגע לידער,

עס שטורעמט, עס רוישט און עס ווירבעלט דער ים
מיט טויזענדער מעכטיגע טענער,
עס פלאַקערט די זון ווי אַ גאָלדענער פלאַם,
עס וויהען אין לופטען די פאָהנער,

עס בליצען די שווערדען, די מחנה — זי בלאַנקט
פון פאַנצערס און שניי־ווייסע העמדער.

Digitized by Google

די וואסער־מיהל רוישט אין דער שטילקייט פון נאכט,
עס לאָזט זיך א פלייטע וואו הערען.

עס גיסט זיך דער טורמלענדער מעריב פון קלויז
און וועקט אויף א הייסען פערלאנגען.
מיר דוכט, אז שולמית — זי ווינקט פון דער ווייט
און ציהט מיך מיט מעכטיגע צוואנגען.

א רויזען־פעלד בליהט וואו פאר טויזענדער מייל —
דאָרט וויהען די אמת'ע בשמים.
דער טייטעל־בוים צייטיגט, דער עפעל־בוים שמעקט,
און ס'רוהען אין נאכט־טוי די כרמים.

דאָרט זיצט זי צווישען הדסים און וואַרט
ביים ברעג פון א קוואל אויף מיין קומען,
די בריסט איהרע קוקען ארויס פונ'ם העמד,
ווי נישט קיין צעוויקעלטע בלומען.

מיט וואסער־ליליען פארפלאָכטען די צעפ,
איהר שטערן בלייבט הארציג אין דונקעל,
עס רויזען די באקען, עס פערלען די ציין,
דער בליק איהרער שיינט ווי קארפונקל.

אָט, דוכט מיר, זי נעמט מיר ארום'עט דעם קאָפּ
און סוד'עט: מיין ליבער, מיין טרייער!

Digitized by Google

די טעכטער ישראל׳ס, די וועלכע איך פלעג
אין יתגעגד מיין ליעבע פארטרויען.

אט זעה איך א זומערדיג פרייטאג צונאכט:
אין קלויז איז עס פייערליך ליכטיג,
עס ברענען די בליך־לאמפען מונטער און העל,
דער פאל איז געוואשען און ציכטיג;

די ווענד זיינען נאר וואס געקאלכט און בעמאלט,
דער אלטער פרכת פון ארון
הענגט ערענסט און רוהיג, בעהאלטענדיג שטרייג
דעם סוד פון אונענדליכע יאהרען;

דעם עמוד בעלייכטען צוויי רייהען פון ליכט,
עס גלאנצען פון מזרח די בילדער,
דער לייב זעהט אויס שטארקער, גראציעזער דער הירש,
די טויבען — נאך צארטער און מילדער.

דאס פענסטער איז אפען — איך דאווען לעם איהם
און לאז מיך פון נאכט־ווינטעל גלעטען.
עס גיסט זיך מעלאדיש פון חזן די שטים
אין בענקענדען רוהיגען בעטען.

פון יענעם זייט טייך וויהט א ריח פון היי,
עס פינקלען פון הימעל די שטערען,

Digitized by Google

און אויפגעבליהט האָבען זיי וואונדערליך שען
אין שפּיל פונ'ם ליכט און די שאָטען.

דאָס זיינען געוועזען די בלומען פון טרוים,
וואָס ליגען געהיים אין זכרון:
די קנאָספּען פון חדר, די בליטהען פון היים,
די בלומען פון קינדישע יאָהרען.

א פּרעכטיגער גאָרטען, א סודות'דיג' פּאַרק
פון שטילע פאָנטאַנען און קוואַלען —
דאָרט וויגט די בריזע איהר לאָקיגען קאָפּ,
און ס'חלש'ט די פּאַלמע אין שטראַלען;

דאָרט סוד'ען די סאָסנעס פון ליטא פאַרטראַכט,
און ס'רוישען פון חרמון די צעדער;
דאָרט שפּרייטען אַראַנזשען אין לופט זייער דופט,
און ס'בליהען די ליטווישע סעדער;

דאָרט שפּיגעלט דער ניעמאַן אין וואַסער ביי זיך
פון גראָדנא און קאָוונע די היגעל;
דאָרט טובל'ט די מויערען טבריה די שטאָדט
אין בלאָהען כנרת'שען שפּיגעל.

און דאָרט, אין דעם שטילען פאַרצויבערטען פּאַרק,
שפּאַצירען די הערליכסטע פרויען —

Digitized by Google

עס פינקעלט אין פורפור דאָס פלעשעל מיט זוין,
עס שפּינלען זיך רוהיג די טעלער.

די חלות — זיי ליגען געהייליגט פאַרדעקט —
אין אייטפּאַכע נאָב פון די מענשען.
אין שטוב שוועבען אומ'עט מלאכים פון פריד
און בענשען און בענשען און בענשען.

— „ווי שלאַנק ביסטו, ליבסטע, אין זייד־ווייסען קלייד,
וואָס פאַלט אין מאַיעסטעטעשיג פאַלבען!
אזוי נאָר קאָן רוהיג א קעניגען שטעהן
אין פורפורנעם קלייד פאַר'ן זאַלבען!

— „אָ זאָג מיר ווער האָט דיר פאַרצויבערט דיין פּראַכט?"
— „דער הייליגער שבת, מיין טרייער,
די חסידישע טאָכטער ברענט וואונדערליך העל
אין ריינעם און הייליגען פייער."

אזוי האָט מיין ליבסטע מיר פריינדליך געזאָגט
און שנעל פון'ם צימער פאַרשוואונדען,
נאָכדעם ווי איהר קוש אויף די ליפּען ביי מיר
האָט פּלוצלונג די פלאַמען צעצונדען.

דער מלאך פון טרוימען האָט שנעל אויפ'ן פלאַם
געטריקענטע בלומען צעשאָטען,

Digitized by Google

א ריח פון לאָנקעס מאכט דופטען די לופט,
מיין גאָרטען ווערט רייגער און שעהנער!

דאָס האָט זי, מיין ליבסטע, אין צימער ביי איהר
אין איינס פון די פרייטאָג צונאַכטען
געפּרובט אין דער פרעמד מיט אַ בילד פון דער היים
ערפרישען מיין גייסטיגען שמאַכטען.

איצט שטעהט זי אַ שלאַנקע, אין ווייסען פאַרקלייד,
און צינדט אָן די ליכט אין די לייכטער.
עס שיינען די אויגען מיט רוהיגען פרייד,
אין הארצען ווערט ברייטער און לייכטער...

אזוי לייכט די מלכּה פון שבת ביים שוועל,
בעגלייט פון חריי גאָלדענע שטערען.
אזוי שטראַהלט די שכינה אין שעה פון דער טרייסט,
אין שטילען ערלייזונגס־בעגעהרען...

אזוי איז די הייליגע „הירטין“ וואָס רוהט
אין דופטענדען „פעלד פון די עפּעל“...
אזוי נעהט דער מאָרגען־רויט אויף, אויף דער וועלט
אין ראָזיגען גאָלדיגען נעפּעל.

אין חדר ווערט טונקעל, די ליכט פלאַמען אויף,
דער טישטוך ווערט קלערער און העלער,

Digitized by Google

עס רויטלען, מיין טרייע, די באַקען ביי דיר,
ווי עפּעל פון די זילבערנע ביימען;
דאָס שנירעל קאָראַל — עס בליהט אויף דיין האַלז,
אזוי ווי א קרענצעל פון קווייטען."

— „א בינטעל פון מור איז מיין ליבסטער ביי מיר —
צווישען די בריסט מיינע רוהט ער —
א הענגעל פון טרויבען איז ליבסטער ביי מיר —
אין עין גדי'ס וויינגערטנער גליהט ער."

— „שעהן ביסטו, מיין טרייע, און ליבליך און צאַרט,
די אויגען ביי דיר זענען טויבען."
— „שעהן ביסטו, מיין ליבסטער, און הערליך און שטאַרק,
די פּרימס ביי דיר זיינען לויבען.

די צווייגען — זיי גרינען ביי אונז אויפ'ן בעט,
דאָס הויז איז פון מעכטיגע צעדער.
פון ציפּרעסען האָלץ איז דער באָדען געבעט,
די לופט איז פון בליהענדע סעדער..."

*
* *

ווער וואַקסט מיר צערטליך פון ליעדער דאָס ליעד
און ווינט זיך אין שטראָם פון די טענער?

Digitized by Google

III.

...„שווארץ בין איך, א טאָכטער פון ציון, דאָך שעהן —
א בלום פון די זוניגע לענדער.
ווי סדר'ס געצעלטען איז דונקעל מיין חן,
מיין לייב איז ווי שלמה'ס געוועגדער.

עס האָט מיך פאַר'שרפ'עט די זון, ווען איך בין
געטאַנצען די וויינגערטנער היטען,
די גערטנער די פרעמדע — זיי האָב איך געהיט,
און מיינעם — איהם האָב איך געמיטען.

אַ זאָג מיר, מיין ליבסטער, וואו טרייבסטו די שאָף?
וואו רוהסטו נאָך מיטאָג, מיין ליבער?
פאַר וואָס זאָל איך אומעדום פרעגען אויף דיר
און פלאטערן, גלייך ווי אין פיבער?"

— „אַ טרייע, דו טרייב נאָך די טריט פון די שאָף
דיין פרעהליכע סטאדע פון ציגען,
אהין, צו די זאפטיגע לאָנקעס פון טאָל,
אויף וועלכע די פאסטוכער ליגען.

Digitized by Google

די צווייטע, וואָס ליגט אינ׳ם אטלעס פארהילט
און ברענט אזוי פארנעם און עדעל —
דאָס וואַרט אויף איהר ליבענדען פוילישען גראף
א יונגע פראַנציסקישע מיידעל.

יא, ליבער, זיי זיינען פון פאָלק שוין אוועק,
זיין גייסט אָבער איז זיי געבליבען:
זיי ברענען, ווי אָפּפער אין הייליגען פלאַם
און רויכערען שרעקליך אין טריבען...״

Digitized by Google

א ברוסטטוך פון טיול האט איהר בוזעם פארהילט,
אויף וועלכען איהר האנד איז געלעגען,
נאר אפט מיט צוויי לייכטליכע פינגער פלעגט זי
די ראז־בלאסע סודות ענטפלעקען.

איהר אטעם האט דופטיג און פלאמיג בערוישט,
און אלע געדאנקען פארטריבען;
די אויגען נאר האבען האלב אפען געבליצט:
„מיר רויכערען שרעקליך אין טריבען...‟

לעם מיר איז געזעסען פארקלערט דיכטער איקס,
און טרויריג בעטראכט די געשטאלטען;
זיין קינסטלעריש אויג האט געפונען אין זיי
דעם אידישען טרויער בעהאלטען:

„דערקענט איהר נישט, איינהארן, שוועסטער פון אונז,
צוויי פראכטפאלע אידישע טעכטער?
אט זעהט פון האלב־אפענעם בליק, ווי עס קוקט
דער אידישער צער, ווי א וועכטער.

איהר ווייסט, ווען איך זעה זיי — דאן הער איך פון ווייט
דעם ניגון פון שכינתא בגלותא.
די ערשטע וואס טאנצט, דאס איז שבתי צבי׳ס ווייב,
די מיסטישע לוסט־מטרנותא.

Digitized by Google

פארוואָרפען אַ פוס אויף אַ פוס איז זי שלאַנק
האַלב־זיצענד אין זאַמד געלעגען,
און פּלוצלונג האָט שנעל זיך דער גרינליכער ים
גענומען אין כוואַליעס בעוועגען.

און איך האָב דערזעהן: ווי פון מאַרמאָר געשניצט,
אין שוואַרצע דורכזיכטיגע שטרימפען,
צוויי שלאַנקע בעוועגליכע מיידעלשע פיס,
ווי יונגע צוויי שפּילענדע נימפען.

אויף טופליעס צוויי ווייסע פון סאַמעט און האַפט
האָט זי אין אַ וואַלד זיי צעטריבען.
און איך האָב אין זויכער איהר שטימע דערהערט:
„מיר רויכערען שרעקליך אין טריבען...“

די צווייטע איז, גלייך ווי אַ צייטיגע פרוכט,
אין בלומיגען אַטלעס פאַרזונקען.
האַלב־ליגענד פאַר'חלש'ט, פון ווייכען געוועב
מיט פאַרענגדע גלידער געוואונקען.

די לאָקען, ראַקאַקאַ געטורעמט אין הויך,
דאָס פּנים געראָויזט פון פערלאַגען,
די ליפען האַלב אָפען און גליהענד ווי קויל —
זיי האָבען געלאָקט ווי מיט צוואַנגען.

Digitized by Google

און רויזען און רויזען פון אלערליי ארט,
מיט ווילדע און צערטליכע דופטען —
זיי האָבען פון רייצענדען באַלדרעקאַלטע
צעשפּרייט זייער גיפט אין דער לופטען.

לעם מיר אויף אַ זאַפע געזעהן האָב איך צוויי,
אין פרעמדע פּיקאַנטע קאָסטיומען;
זיי האָבען פאַר'חלומ'ט געקוקט אינ'ם זאַל,
ווי שעהנע עקזאָטישע בלומען.

די ערשטע איז שלאַנק און געשמיידיג געוועז,
מיט אויגען צוויי מיסטישע, גרויסע —
זיי האָבען האַלב־אָפען געקוקט אינ'ם זאַל,
ווי אָווענדס צוויי טראָפּישע הייסע.

די ברעמען — זיי האָבען צוויי שאָטענס געלייגט
אויף איהרע בלאַס לענגליכע באַקען.
געהיים און פאַרפיהרעריש האָט זיך געוויסט
פון דונקעלע לאָקען איהר נאַקען.

דאָס קלייד איז געוועזען פון ים־גריניעם פאַרב
געכוואַליעט אין טויזענדער פאַלבען.
ווי מילך־ווייסער שוים האָט געוויסט זיך אויף זיי
איהר ברוסט און געדופטעט מיט זאַלבען.

Digitized by Google

אַך, יענע בת מלכה, וואָס איך האָב געטרוימט,
בעקומען האָט טויזענד געשטאַלטען.
איך האָב זיך אין איינזאַמער שול נישט געקענט
פון לאָסענעס צויבער בעהאַלטען.

איך האָב זיי געזעהן אויף א וואַרשעווער באַל,
אין וואונדער־בוקעטען געקליבען;
זיי האָבען מיט זיידענס און סאַמעט געדרוישט:
מיר רויבערען שרעקליך אין טריבען.

אָט דאָס איז געוועזען א רויבערען, גאָט,
איך וועל דאָס נישט קיינמאָל פאַרגעסען!
זיי זיינען, ווי ניפּטינע בלומען ארום,
אין בונטע קאָסטיומען געזעסען.

דער מאָן האָט זיין אַפּיום בעהאַלטען געשפּריים,
איהר ניפּטינען אָטהעם די ליליע,
מיט דינע און צערטליכע דופטען גע׳סמ׳ט
מיין זעל האָבען מאַיגלעקלעך שטילע.

פּיאַלקעס, רעזעדאַ, בעשיידען און חיים,
אין דונקעלע היימליכע לאָז׳ען —
זיי האָבען פון יונגע, נאָך קנאָספּיגע בריסט
די ניפּטיגע דופטען צעלאָזען.

Digitized by Google

ווי פליגעל, ווי ווייסע, פון מאָרגען בעשטראַלט,
אין ריטמישען פאָכען און שוועבען,
און פלוצלונג האָט איינס פון די פליגעל מיר שטיל
א גלעט אויפ'ן שטערען געגעבען:

„דו ביסט מיר א שלעכטער און מעהר נישט געגנת,
איך וויל דייגע טרוימען נישט הערען.
און וועסטו מיר ווייטער נאָך זיין אזוי קלות —
אָב חבר וועל איך מיט דיר ווערען...

איך דאַרף נישט די טרוימען: איך האָב זיי געגוג,
איך בין מיט זיי זאַט שוין אין לעבען.
אגב פלעגט דער טאַטעשי שענער פון דיר
די מעשיות דערצעהלען פון רבי'ן.

און ביסטו עס ווירקליך דער איינער, וואָס וויים
די חסידישע טאָכטער צו פיהלען,
דאַן מוזטו זיך, ערשטענס, ענטזאָגען פון וויץ,
פון קונסט, ווי אין ליבעס צו שפּילען.

מיר זענען געפעהרליך, ווי פוריען אין שפּיעל,
און זאנפט, ווי די טויבען אין ליבען:
מיר ברענען, ווי אַפּפער אין הייליגען פלאַם,
און דויכערען שרעקליך אין טריבען..."

Digitized by Google

און ווען דיר וואָלט נאָכדעם דערעסען דאָס אלץ
און לאַנגווייליג וואָלט דיר געוואָרען, —
דאַן וואָלטען מיר, ליבסטע, צו גאַסט אויף אַ צייט
צו פעטערס און מומעס געפאָהרען".

אזוי האָב איך שטיל ביי מיין ליבסטער געטרוימט,
ווען זי איז ביים שפּיגעל געשטאַנען,
די הענד איהרע האָבען גערוהט אויפ'ן [illegible],
ווי העלזער צוויי ווייסע פון שוואַנען...

„דו טרוימסט ווי אַ לעטוואַך אין שלעכטער מאַניר:
דאָס גוטע אין מיאוסע פארשפּונען;
דיין שלעכטע איראָניע האָט אלעס צערשטערט,
דייך חלום איז קלעגליך צורונען."

אזוי האָט מיין ליבסטע פארדריסליך געזאָגט,
פון שפּיגעל זיך ווענחענדיג האסטיג.
און פּלוצלונג האָט אלעס פארלאָרען ביי איהר
די שטרענגע און רוהיגע פּלאַסטיק.

די לענגליכע פינגער געדריקט צו די האָר
אין האלב נאָך געוועגדעט צום שפּיגעל;
די ארבעל פון דאָזליכען זייד־מאטענע
בעוועגט האָבען לייכט זיך ווי פליגעל.

Digitized by Google

די ווענד וואָלט איך אַלע אין צערטליכען אַרט
פאַרצירט מיט בלאַס־פאַרביגע רויזען,
די פענסטער געשניצט, גלייך ווי שפּיצען אין שטיין —
זיי וואָלטען דעם פאַרק דיר ענטבלויזען.

אַ לופטיגער נעץ אַראַבעסקען וואָלט הויך
דעם הערליכען באַלקען בעצויגען;
דאָרט וואָלט איך אין פּלאָנטער פון פלאַנצען און טיער
געפאַנגען די טרוימענדע אויגען...

די טירען — פון עבען און עלפאַנט־ביין־פאַרט,
פון לייכטען מאָזאַיק דער באָדען.
און אַלעס וואָלט זיך פון די פּאַלמען אַרום
אין גרינליכע שאָטענס געבאָדען.

אויך קלאָרע באַסיינען געווען וואָלטען דאָרט,
און וואונדערליך שטילע פאָנטאַנען,
וואָס וואָלטען געזיפט מיט אַ דופטיגען טוי
אויף פּלוישענע גרינע דיוואַנען.

אויף פּרייכטליכע זאָפעס פון דונקעלען סאַמעט
געוויסט וואָלטען זיך דיינע גלידער...
האַרבײַ וואָלטען מיידלעך אויף ציטרען געשפּילט,
און רוהיג פאַרוויגט דיך מיט לידער...

Digitized by Google

און ווען דיר וואלט נאכדעם דערעסען דאס אלץ
און לאנגווייליג וואלט דיר געווארען, —
דאן וואלטען מיר, ליבסטע, צו גאסט אויף א צייט
צו פעטערס און מומעס געפאהרען".

אזוי האב איך שטיל ביי מיין ליבסטער געטרוימט,
ווען זי איז ביים שפיגעל געשטאנען,
די הענד איהרע האבען גערוהט אויפ'ן טיש,
ווי העלזער צוויי ווייסע פון שוואנען...

„דו טרוימסט ווי א לעמוואך אין שלעכטער מאניר:
דאס גוטע אין מיאוסע פארשפונען;
דיין שלעכטע איראניע האט אלעס צערשטערט,
דייך חלום איז קלעגליך צורונען."

אזוי האט מיין ליבסטע פארדריסליך געזאגט,
פון שפיגעל זיך ווענהענדיג האסטיג.
און פלוצלונג האט אלעס פארלארען ביי איהר
די שטרענגע און רוהיגע פלאסטיק.

די לענגליכע פינגער געדריקט צו די האר
אין האלב נאך געווענדעט צום שפיגעל;
די ארבעל פון דאזליכען זיידמאטענע
בעוועגט האבען לייכט זיך ווי פליגעל.

Digitized by Google

די ווענד וואָלט איך אַלע אין צערטליכען אַרט
פאַרצירט מיט בלאַס-פאַרבינע רויזען,
די פענסטער געשניצט, גלייך ווי שפּיצען אין שטיין —
זיי וואָלטען דעם פאַרק דיר ענטבלויזען.

אַ לופטיגער נעץ אַראַבעסקען וואָלט הויך
דעם הערליכען באַלקען בעצויגען;
דאָרט וואָלט איך אין פּלאַנטער פון פלאַנצען און טיער
געפאַנגען די טרוימענדע אויגען...

די טירען — פון עבען און עלפאַנט-ביין-פּוּת,
פון לייכטען מאָזאַיק דער באָדען.
און אַלעס וואָלט זיך פון די פּאַלמען אַרום
אין גרינליכע שאָטענס געבאָדען.

אויך קלאָרע באַסיינען געווען וואָלטען דאָרט,
און וואונדערליך שטילע פאָנטאַנען,
וואָס וואָלטען געזיפט מיט אַ דופטיגען טוי
אויף פּלירשענע גרינע דיוואַנען.

אויף פריינדליכע זאַפעס פון דונקעלען סאַמעט
געוויסט וואָלטען זיך דיינע גלידער...
האַרביי וואָלטען מיידלעך אויף ציטרען געשפּילט,
און רוהיג פאַרוויגט דיך מיט לידער...

Digitized by Google

I.

וואס קען איך דיר, טייערע, געבען אלס דאנק,
וואס קען דיין נשמה בעגליקען?...
איך ווייס: דו האסט בעסערס געזעהן אין דיין טרוים,
און מיינער וועט דיך נישט ענטציקען.

ווען איך וואלט א קעניג געוועזען, וואלט איך
בעפעהלט דיר א פאלאץ צו בויען;
דארט וואלט איך אין שטילע און ליכטיגע נעכט
מיין היילינסטען טרוים דיר פארטרויען...

דער פאלאץ וואלט עהנליך געוועזען אויף דיר:
פון דרויסען ריין קלאסישע ליניען,
אין זעלע — א צויבער פון טויזענד איין נאכט,
מיט הייסען פאר׳חלומ׳טען זינען.

די וואנד — פון דעם רוהיגסטען מארמאר געהאקט,
מיט זיילינע שלאנקע פארטאלען;
דאך אינוויינינג וואלט מאוריטאניש געפוצט
געוועזען די הימליבע זאלען.

צערונענע טרוימען

פראַגמענט פון דער פּאָעמא די חסידישע טאָכטער.

Digitized by Google

דער וויסטער מדבר־זאמד,
די פרישע גרינס פון שרון —
זיי ביידע זיינען שטיל
און מיר בעהעפט געוואָרען.
אפּאָלאָדאָר, נישט דו
פארשטעהן וועסט די נשמה,
וואָס דינט צום גרויסען נאָט
פון ליבע און נחמה.

צו שמעוג'ען

דיר, שמעון, קומט דער קראנץ:
דיין ליד האָט מיך געפאנגען,
כאָטש שטיל און נישט געצירט,
דאָך ברידערליכע קלאנגען.

Digitized by Google

פּערל־ווערטער גאָלד געהאפטע,
נאָר פאר איהר אליין בעלעבט...

צ ב י ה (צו אפּאָלאָדאָר'ן):

איהר האָט מיך פיעל בעצירט
און פראכטפול מיך בעזונגען,
נאָר אייער ליד האָט נישט
מיין מיידעלש הארץ בעצוואונגען.
איהר האָט מיין זעל צעטיילט,
איהר קענט אַ העלפט נאָר ליבען, —
מיין מיידעלש־יוננע זעל,
זי איז דאָך גאנץ געבליבען...
דאָס זעלבע הארץ פון גלות
איז אויך דאָס הארץ פון טרערען,
און מיט דעם הייסען בלוט
קאָן איך אַ תּפילה הערען.
מיין קוש איז היים און דאָך
קאָן שטיל מיין ברוסט פארווינען,
און אין מיין שטורעם ליד
קלינגט אָפט אַ צארטער ניגון.
עס לאָזט יהודה'ס לאנד
דעם מענשען'ס הארץ נישט צאַנקען:
זיין אָטעם רעגט דאָס בלוט,
זיין הימעל וועקט געדאנקען.

Digitized by Google

שמעון:

אויגען זייגען דימענט־שויבען,
יואו דעם מענשענס זעלע בליקט.
־ייגע אויגען זייגען טויבען;
ווער עס זעהט זיי איז בעגליקט, —
גרוים און אָפען, ווי ביי לאַנען,
פייכט פון ליעבע, זאַנפט פון הארץ,
לייכט פארשלייערט פון רחמנות
און פון טיפע סודות שווארץ.
רוהיג שטראַלען זיי פון אונטער
זייד געוועבטע ברעמען צוויי,
לאַנגע פאַרהאַנגען פון צניעות
און פון שטילען ליבעס־וועה.
די וואָס האָט אזעלכע אויגען,
־י איז פולקאָם אין איהר פראַכט,
דער געהערט פון טאָג די אכטונג
און די ליבע פון דער נאכט...
(בייטענדיג דעם טאָן.)
שטילער ליד, אנטשטום אין הארצען,
ווארט אויף צביה'ס ליבען בליק.
אין א לייכטען זייד א שווארצען
דרעמעלט דאָרט א טיפעס גליק.
ציה אַן פערל אויף א שנירעל,
פון דעם פיינסטען גאָלד געוועבט,

טרוימען פון א לאַרבער־וואלד;
איינגעהילט אין פלאַרא'ס נאַבען,
פון סעלענעס ליכט בעשטראַלט,
שלאַפט א נימפע: איהרע גלידער
צערטעלט, גלעט א סאַמעט־גראַז;
פון דער וייטען קלינגען לידער, —
פאַן, דיין פלייטע איצטער לאַז!
ניין, סעלענע וועט נישט מערקען,
פלאַרא'ס נאַבען זענען פיל;
הינטער פייכטע לאַרבער צווייגען
גנב'עט פאַן זיך אין דער שטיל.
נימפע'ס ברוסט בעוועגט זיך האסטיג,
עראס' פארב איהר פנים צינדט,
און דער שמייכעל אויף די ליפען
רופט און לאַקערט, ציהט און בינדט...
דיינע אויגען — נעכט צוויי הייסע;
פול מיט תאוה, פול מיט גלוט.
פאַן־ און נימפעס צויבער קוקט דאַרט
אין יהודה'ס הייסע בלוט...
אַ, ווען נישט די לאנגע ברעמען,
ווער וואַלט ביישטעהן דיר געקענט?...
זייער שאַטען שיצט פון פייער
און איך בין נאַך נישט פארברענט.

(זעצט זיך טיד.)

Digitized by Google

װעמען כראַניאַן בױגט די קניהען,
יענער פּיהלט קײן רױזען־דופט.
יונגענד ציהט מיט פעסטע װאָרצלען
פון דער ערד איהר פעסטען זאפט;
ערדיש איז דעם מענשען׳ס שענקײט,
ערדיש איז דעם מענשען׳ס קראַפט.
ע־װאָ־הע! װער בליהט אין שרון,
יונג און זאפטיג, פריש און קלאָר?
באכוס, צביה, װערט פארשיכורט
פון דעם דופט אױס דײנע האָר...

שמעון (װי פאַר זיך):

שטילער, ליד, אנטשטום אין הארצען,
װארט אױף צביה׳ס ליבען בליק.
אין אַ לײכטען זײד אַ שװארצען
דרעמעלט דאָרט אַ טיפעם גליק.
ציה אָן פּערל אױף אַ שנירעל,
פון דעם פײנסטען גאָלד געװעבט,
פּערל־װערטער גאָלד־געהאַטע,
נאָר פאר איהר אלײן בעלעבט.

אפּאָלאָדאָר:

דײנע אױגען — נעכט צװײ הײסע,

Digitized by Google

מיט אַ בונטער רויזען־קרוין.
ווער בעשענקט איז פון די געטער,
דער געהערט זיי אונבעוואוסט.
צביה, צביה, דיאָניסוס
דרעמעלט אויף דיין יונגער ברוסט.

שמעון (שפּיל ווי פאַר זיך):

מילך און האָניג טריפען דיינע ליפּען;
טיפע ליבע שטראַלט פון דיינע אויגען,
און דיין אָטעם שמעקט מיט פעלד־געווירצען.
נעלקען טריפען דיינע ליליען־פינגער.
אָ, ווי גוט די ליפּען איז צו זויגען
און די זעל אין טיפען בליק צו שטירצען!
קושען שטיל די ליליען־צאַרטע פינגער
און צו זיין דיין איינציגער בעזינגער;
פאסען דיך צווישען אַלע שטערען;
ליבען טיף און טיפער נאָך בעעהרען,
ריין פון שווערע זינדיגע בעגעהרען
גלייך דער זון, דעם הימעל און די שטערען...

אפּאָלאָדאָר (געריוצט):

ע־וואָ־העּ! די כוסות גליהען
און צום טאַנץ די פלייטע רופט.

ווינגט זיך אום אַ ליליע ריין;
ביי דעם מזרח ווינקט דער שטערן
פון פריהמאָרגען, פול מיט חן;
הינטער פאַלמען רויזט דער הימעל,
רויטעלט אויף דעם טוי, וואָס פאַלט:
באלד וועט ווערען גאָלדינג הייליג
אונזער ווייסע בלום בעשטראַלט.
צביה, דו פאַרמאָגסט די פאַרבען
פון דעם שטילען מאָרגען־בילד:
ווי די ליליע ביסטו זויבער;
ווי דער שטערען שיינסטו מילד;
ווי דער טוי איז פריש דיין קערפּער;
ווי די לופט דיין אָטעם שמעקט,
און די לוסט — זי ליַיכט און וואַרימט,
ווי דער ערשטער שטראַל וואָס וועקט...

אַפּאָלאָדאָר:

שטייגט דאָס וועגוס איצט פון וואַסער?
אָדער פאַלט דאָס עאָס' ליכט
אויף אַ וויים געשניצטען מאַרמאָר,
און מיר טרוימט זיך דיין געזיכט?...
צביה, ביסט אַ וואונדער־וואַזע,
אויסגעשניצט פון העלפאַנד־ביין;
ביי דעם ראַנד בעצירט מיט עבען

Digitized by Google

אפאלאדאר:

גלייך ווי וואָלקענס אין אַ שטורעם
שוועבען דיינע שווארצע האָר;
ווירדיג קוקט דורך זיי דער שטערן,
ווי סעלענעס פּנים קלאָר;
אויפגעעפענט פול מיט פייער
בליקען דיינע אויגען צוויי,
אויף די באַקען פאלט דער פורפור
פון דעם בראנד, וואָס פלאַמט אין זיי;
נאָר דער העלפאנד־ביין־געשניצטער
נאָז — ער בלייבט ווי חרמון׳ס שניי:
זיינע ווינקלען רעגט אַ ציטער
פון געגוס און ליבעס־וועה...
ע־ווא־הע, ווער האָט דעם שלאנקען
מארמאָר־טורעם אויפגעלעבט?
צביה׳ס האַלז בעוועגט זיך ריטמיש,
צביה׳ס האַלז אין בלומען שוועבט.
און די יונגע ליליען־בריסטען
כוואליען אויף דעם צארטען זייד.
צביה, ביסט די קרוין פון שענהייט
און די געטין פון דער פרייד...

שמעון:

אין דעם ווינט פון זונען אויפגאנג

אויף אזעלכע געטער־פיס!

שמעון (הויבט זיך אויף):

רייצענד איז דער פוס פון תאוה,
ווען אין ווילדען טאנץ ער בליצט;
ווירדיג טרעט דער פוס פון גאוה,
רוהיג, ווי פון שטיין געשניצט;
אבער שענער, לייכטער, צארטער
איז דער פוס פול צניעות־פראכט,
ווען פון אונטער זיידענס ווייסע
שלייכט ער רוהיג און באזאכט.
א, איהר אינדינס, ציון׳ס טעכטער,
מיט די בליקען שווארץ און פייכט,
וועמעס פוס פון אייך איז קלענער,
און ווי צביה׳ס גרינג און לייכט?
ווען זי שוועבט אריבער גראזען,
טרייסלענדיג דעם טוי פון זיי,
גלייך א ווינטעל וואלט געבלאזען
און בעריהרט זיי מיט זיין ווייה.
יעדער טראט האט זיין מעלאדיע
פון געפיהל און הארץ בעלעבט;
צביה, דיינע טריט — זיי זיינען
פון דעם שטילסטען קלאנג געוועבט...

Digitized by Google

אפאלאדאר:

עה־וואַ־הע, עס פליהען פליטער,
רויזען טראָגען זיך אין לופט;
דורכ'ן מארמאָר נעהט א ציטער,
און די פלייטע שטורמיש רופט...
צביה טאנצט, אין רויזען־קראנצען
שוועבען איהרע שלאנקע פיס;
טערפסיכאָרע פיהרט איהר טאַנצען
און בעגייסטערט זי געוויס,
ווי א מאָרגען־נעבעל וויגט זיך
אום דער טיול אין ראָזען שיין.
רייצענד דעקט ער אויף די קניהען
און ער הילט זי ווידער איין...
דאָ ערשיינען זיי, ווי זיילען,
וועלכע שטיצען ווענוס' הויז,
און דאָ פליהען זיי ווי פיילען,
בליצענד פון דעם טיול ארויס;
דאָ ווי שוים אויף בלאָהע וועלען
אין דעם טאַנץ פון וואסער־פאל;
דאָ פארגליווערט ווי א געטין
אויף א שטאָלצען פיעדעסטאל.
צביה, צביה, אָ, ווי הײַליך
מוז דער קערפער זיין געוויס,
וועלכער שטיצט זיך און בעוועגט זיך

Digitized by Google

דריטער ארויסטריט

דער קאמף.

די דעקאראציע דיזעלביגע. אויפ'ן טעראסע שטעהען צושטעלט טישען מיט נידעריגע לעהן־בענק, געבעט מיט ווייכע קישענס. אויף די לעהנבענק ליגען אין פארשידענע פאזעס מענער און פרויען, טרינקענדיג און פיהרענדיג צווישען זיך א שמועס. נעבען א בעזונדערן טיש, אבגערוקט פון די איבעריגע, זיצט שמעון מיט זיינע פריינד, בעדינט פון בעזונדערע דינער.

צווישען די געסט זיצען צביה, אפאלאדאר און בן־זבדיה. נעבען צביה'ן שטעהט א דינער מיט א לארבער־קראנץ אין האנט.

לויט בן זבדיה'ס א צייכען הויבט זיך אויף פון צווישען די געסט אפאלאדאר מיט א בעכער וויין.

Digitized by Google

Digitized by Google

און שיט מיט גראָז איהם אָב
און לעגט, פון ליבע מיר,
אויף איהם איהר יונגען קאָפּ.
ווי גוט איז אַזאַ רוה,
פון קיינעם נישט געשטערט!
ווי גוט איז אַזאַ רוה
אויף גאָט׳ס געבענשטער ערד!

צביה
(שוועבט־צו טאַנצענדיג צום שטול, לאָזט זיך אַראָב אויף איהם מורמלענדיג.)

ווי גוט איז אַזאַ רוה...

Digitized by Google

שמעון'ס כאָר:

ווער הויבט דאָס אויפ'ן וועג
אַ לייכטען דינעם שטויב?
ווער וועקט די זאנגען אויף
און וואָרקעט, ווי אַ טויב?
ווער יאָגט זיך אויפ'ן גראָז
מיט זומער-פויגלעך גלייך?
ווער שפּיגעלט זיך אין גלאָז
פון שלעפערדיגען טייך?
ווער שרעקט די ציגען אָב,
וואָס פּאַשען זיך ביים וועג?
און וועמעס קול'כעל קלינגט
אין פעלד, ווי זילבער פריי?
ווער צערטעלט אזוי גוט
און גלעט אזוי געטריי?
דאָס קעהרט זיך צביה אום
פון ציון שוין צוריק
צום דערפעל, וואו עס ווארט
אויף איהר אַ שטילעס גליק.
צוזאמען מיט איהר געהט
דער ליבסטער און מיט פרייד
אין קליינעם אויער שטיל
איהר סוד'עט ער אַ סוד.
זי ווערט אַ ביסעל רויט

Digitized by Google

מיין ליעבסטער גנעהט!
מיין ליעבסטער גנעהט!
א בשמים־דופט
פון פענסטער וועהט.
די מירטע ווינקט,
די מירטע רופט: —
דיין ליעבסטער גנעהט!
דער פלאם פון אייל־לאמפ שוויינט
און ציטערט, ווי ענטציקט...
מיין ווייסע ליליע לינט
אין פליטער פיעל צופליקט.
עס האט מיין אונגעדולד
צוריסען שוין דעם קראנץ,
עס ציטערן די קניה
און רייסען זיך צום טאנץ.
אט עפענט זיך די טיר...
אט ווער איך באלד דערלייזט...
עס פלאמט מיר דאס געזיכט,
דאס בלוט אין הארצען ברויזט.
מיין אויג איז האלב פארדעקט,
מיין ברוסט איז האלב ענטבלויזט.
איך שוועב, איך שוועב צום טיר,
עס ציהט מיין האנד צו איהר.
די הייסע נאכט — זי שטומט...
מיין ליעבסטער קומט!...

Digitized by Google

און ריין איז מיין ליבע אין הארצען, —
און ווילסטו נישט גלויבען, דאן זעה מיינע אויגען:
ראַרט פינקעלט איהר טרער נאָך אין שיוארצען.
נישט קוק, וואָס די פיס זיינען באָרוועס און שטויביג —
זיי זיינען נאָך פלינקער געוואָרען:
עס האָבען די ציגען געלערענט זיי טאנצען,
און שוועבען — דער ווינט אויף די קאָרן.
און ווילסטו נישט גלויבען, דאן וועל איך דיר טאנצען,
און זאָלען פון ציון די אינדרען
זיך לערנען דעם טאנץ פון די פרעהליכע ציגען,
דאָס שוועבען פון ליבליכע ווינטען...

אפאָלאָדאָר׳ס כאָר:

ווער קלאפט אין טיר,
ווער קלאפט אין טיר? —
מיין היים געליעבטער
קומט צו מיר.
עס זויגט די נאכט
אין זיך דעם קלאנג
פון זיינע טריט...
פון יעדען ריהר,
וואָס נעבען טיר,
ווערט פורפור־רויט
מיין רויז צוגליהט...

Digitized by Google

אין סאָד איז שטיל,
און מירטען פיעל
איז דאָרט פאַראַן.
איך וועל אין זיי
די לעדאַ זיין —
און דו דער שוואַן;
איך וועל אין זיי
די נימפע זיין —
און דו דער פאַן...

ש מ ע ו ן ׳ ס כ אָ ר :

איך האָב דיך געזוכט אין די גערטנער פון ציון,
געפרעגט אין די מערק און די גאַסען.
עס האָבען פארשעמט מיך די נאכטיגע שומרים,
בעגלייט מיך מיט זייערע שפּאַסען.
ביים טויער פון מקדש געוואַרט אויף דיין קומען,
געבלאָנזשעט אין אַלע פּרדסים;
איצט האָב איך דיך ווידער, מיין טרייער, געפינען
אין שאָטענס פון רוהיגע זיתים.
נישט קוק וואָס מיין פּנים איז דונקעל, דאָס האָט איהם
געצערטעלט די זון פון פריהמאָרגען;
און ווילסטו נישט גלויבען, דאַן זעה מיינע אויגען:
דאָרט ליגט נאָך איהר שימער פארבאָרגען.
דערפאַר אָבער וויים איז מיין וואָלענעס קליידעל,

װעל איך זיך פון שמחה צוטאַנצען,
און טאַנצענדיג װעל איך דערלאַנגען דעם כהן
די פרוכט פון די היימישע פלאַנצען.
אַ, טעכטער פון ציון, צי װייסט איהר דעם סוד,
װאָס ריהרט און בעװעגט מיינע קניהען?
דער פאַסטוך בן־עזרא האָט שטיל מיר פאַרטרויט:
מיין ליבסטער געפינט זיך אין ציון.

א פ אָ ל אָ ד אָ ר׳ ס כ אָ ר:

די קריג פון װיין,
די קריג פון װיין
זיי זענען לער.
מיין פוס איז גרינג,
מיין טראָט איז פלינק —
מיין קאָפּ איז שװער.
מיין פוס דערװעגט,
מיין טראָט עררעגט
דער הייס׳ בענעהר.
עס װעט מיין פלאַם
דער טיעפסטער ים
נישט לעשען מעהר.
מיין קערפּער בליצט, —
װאו ביסטו איצט,
אַ, שלאַנקער מאַן?

Digitized by Google

און מיט די הייס געווירצטע אָרעמס
וועל איך איהם דריקען, דריקען, דריקען,
פאר'שיכור'ט פון דעם ווילדען טאַנצען,
פארברענט פון זיינע הייסע בליקען...

שמעון'ס כאָר:
(אריינפאַלענדיג אין די לעצטע טענער פון קעגען־כאָר):

אַ חודש אַ גאנצען געפלאָכטען דעם קאָרב
האָב איך מיט די איינענע פינגער;
די יונגע ערבות געשיילט און געקלאפט,
זיי זאָלען זיך אויספלעכטען גרינגער.
מיין טאַטע געהיט האָט אין גאָרטען די פרוכט,
געשיצט זיי פון פויגעל און רויבער,
די מאמע געוועבט האָט פון וואָל מיר אַ קלייד,
וואָס שימערט און שיינט ווי אַ צויבער.
באלד קומען וועט יום טוב מיט גליק און מיט פרייד,
וועל איך מיט'ן טאַטען צוזאמען
נאָך ציון זיך לאָזען, פארצירט אין מיין קלייד,
בעגלייט פון מיין טייערער מאַמען.
אין וועג וועל איך קיינעם נישט געבען דעם קאָרב;
אליין וועל איך טראָגען די פירות...
מיין קלייד וועט זיך ווייסען און שייגען אין זון,
און דופטען מיין קאָרב וועט ווי קטורת.
און ווען איך וועל מערקען דעם מקדש פון ווייט,

Digitized by Google

מיין ליבער, אַ שוועסטער אַ צווייטע
ווי איך וועסטו קיינמאָל נישט קריגען.

אַפּאָלאָדאָר׳ס כאָר:

האַסטיג, געפּאַסט צו צבית׳ס געשטייגערטען טראָט:

אָ, בעט מיר אויס דאָס בעט מיט ליינען
און ברענגט מיר גיכער קריג מיט ווייגען!
צושפּרייט ארום געווירצטע גראָזען
און נאָכדעם זאָלט איהר מיר פאַרלאָזען.
היינט וועט דאָ זיין אַ נאכט פול פייער,
היינט קומען וועט צו מיר מיין טרייער.
מיט בשמים דופטען מיינע בריסטען,
פאַרהילט אין גאָלד־געשטיקטע טיכער,
די פיס געשמידט אין זילבער־קייטען,
דער טראָט זאָל זיין ביי זיי נישט זיכער.
אָט בוינען זיך ביי מיר די קניהען,
אָט ברעכט מיין קערפּער זיך אויף הינטען,
אָט פאַל איך הילפלויז אויף די ליינען,
געבראָכען ווי אַ בלום פון ווינטען...

בעזוימט האָב איך מיין אויג אין שוואַרצען,
עס זאָל דער פלאַם דאָרט ווערען טיעפער
און שווינדלען איהם אין ווילדען טאנצען,
גלייך ווי דער וועלען־גלאַנץ אַ שיפער

Digitized by Google

אין פורפור א מאָרגען א נייער,
און דו ביסט נאָך אלץ נישט געקומען,
מיין ליבער, מיין שענער, מיין טרייער.
איך בין אין דעם נאכט־טוי געשטאנען
און שלאָפינגע בלומען געריסען,
די ווינטען פון צפון און דרום
געבעטען, זיי זאָלען דיך גריסען.
געמיינט, דו וועסט קומען מיך וועקען
און וועסט אונזער האָניג געניסען, —
איצט בין איך פארשעמט פאר די ברידער,
און דיך וועט דאָס, ליבער, פארדריסען.
באלד קומען פון הארבסט יועט דער רעגען,
דער האסטיגער מלקוש און יורה,
פארפלייצט וועלען ווערען די וועגען,
פאַר פרעהליכע אינגלעך א מורא.
מיין טיר אָבער זיין וועט פארשלאָסען,
איך וועל דאָך דיין קלאפען נישט הערען,
דערפאר, וואָס דיך האָט נישט פארדראָסען
אויף מיינע פארגאָסענע טרערען.
און איצט וועל איך טאַנצען און טאַנצען,
עס זאָלען די ברידער נישט מיינען,
עס נעהט נאָך דיר אוים מיין נשמה,
און רויט איז מיין פנים פון וויינען.
אָט קומט שוין מיין סטאדע צופליהען
פון יונגע און פרעהליכע ציגען,

Digitized by Google

א פּ אָ ל אָ ד אָ ר:

איך שטים אײנגאַנצען אײן מיט מײן געשעצטען געגנער
און בעט ערלויבעניש דעם טאַנץ מיט כאָר בעגלײטען.
זאָל יעדער אויסדריקען וואס איהם געפעלט אין טאַנץ,
אין וואָרט, געזאַנג, אין האַרפּען־שפּיעל און פלײטען.

צ ב י ה:

איך גלויב, מײן טאַנצען וועט די מוזען אײך נישט ברענגען:
נאָר אײער ליד וועט מיך בעגײסטערן געוויס.
דאָס ערשטע ליד פון טאַנץ געהערט, אָ שמעון, דיר,
און ווײטער, ליבע געסט, בעזינגט, ווי איהר פאַרשטעהט.
(צו די דינער.)
דעם רויזען־קראַנץ דערלאַנגט און איך בין גרייט.

נעהמט לאַנגזאַם דעם קראַנץ אין האַנט און הויבט אָן שפּיל, בעשײדען
צו בעוועגען זיך ריטמיש פון אײן פוס אויף דעם צווײטען, האַלב
פאַרשעמט און ברוגז, בײ דעם שפּילען געזאַנג פון שמעון׳ס כאָר.

ש מ ע ו ן ׳ ס כ אָ ר:

שוין נעכטען געשניטען די פעלדער,
געבונדען אין גאַרבען די זאַנגען;
דעם קאָרן, דעם ווײץ און די גערשטען
אין שײער בעגלײט מיט געזאַנגען.
איצט גליהט שוין אין גאָלדענע פאַרבען,

Digitized by Google

בן זבדיה (צו די דינער):

די קרענץ פאררוכט,
און עהרען־שטולען צוויי מאכט גרייט
אויףביידע זייט טעראסע;
און פאקלען מעהר צינדט אן,
און בלומען מעהר פארשפרייט!

(צו אפאלאדאר’ען און שמעונ’ען.)

און איהר, געליבטע געסט, פארנעמט דעם עהרען־פלאץ,
איך האב אייך היינט בעשטימט צו זיין די עהרען־ריכטער,
נאר נישט אויף א פערברעך וועט אייער אורטייל זיין —
איהר משפט’ן וועט היינט די קונסט און גוטען וויין.

צביה:

איך גלויב דער אורטייל וועט פון ביידען זיין געמילדערט.

שמעון:

און אויב עס איז ערלויבט, מיט ווארט און קלאנג געשילדערט.

Digitized by Google

פון הינטער די ויילען גערט ארויס בן זבדית מיט דינער, וואס טראגען
צוויי שטולען און קערב מיט בלומען.

Digitized by Google

צווייטער ארויסטריט

צביה׳ס טאנץ.

נאכט. ירושלים מיט׳ן מקדש פארדעקט א בלויליכער נעפעל. חויף איבער׳ן וועלדעל שטעהט א פולע לבנה און בעגיסט דעם מארמאר־טעמפעל מיט א ווייס ליכט. אויפ׳ן פרייען גראזיגען פלאץ פליסט ארויס פון טעמפעל א רויט ליכט פון די פאקלען, וואס הענגען ארום דער הינטער־שטער שורה זיילען. אויף דער ברייטער טעראסע ברענען צוויי הויכע גריכישע טעמפעל־אויל־ליכטער, וואס בערוהיגען א ביסעל דעם אונ־רוהיגען רויטען פאקעל־שימער.

אין מיטען טעראסע שטעהט צביה אין א קורצער טוניקע, וואס אנטפלעקט איהרע נאקעטע פיס ביז צו די קניה. די קרעם טיולען הענגען מאלעריש ארום איהר און פלאנטערען זיך צונויף מיט די לאנגע שווארצע צולאזענע האר.

קעגענאיבער אויפ׳ן גראזיגען פלאץ שטעהען צואווארפען אין גרופעס שמעון׳ס און אפאלאדאר׳ס כארען, דער ארקעסטער שטעהט נעבען די זיילען, פארדעקאָרירט אין גרינס.

אויף די טרעפ ביים זייט פון טעראסע שטעהען שמעון און אפאלאדאר בעזונדער ווי אין ערווארטונג.

—

נעחם צו, אַ חערליכע, מיין האַרציגסט־טיפען דאַנק.
צי דען האָט אייער לאַנד אַזעלכע בונטע רויזען,
וואָס מעגען פלאַטערן אויף אַפּראָדיטע׳ס ברוסט?
איך ווייס, איהר האָט אַ בלוט, וואָס קאָן אונענדליך ברויזען,
דאָך נישט פון ליבעס־פלאַם און לעבענס־טיפער לוסט.
אָ, וואונדערבאַרעס לאַנד מיט וואונדערבאַרע זיטען,
פון אַלע געטער גלייך בעשאָנקען און בעצירט,
וואו רוהיג ווינען זיך די שעהנסטע פריהלינגס־בליטען
אין הויכען פרישען גראָז — פון קיינעם נישט גערוהרט
מיט טרויבען זענען פול די ווייגגערטנער בעלאָדען, —
דאָך שטום איז באַכוס׳ לויב: עס קלינגט נישט זיין געזאַנג.
דער הימעל אייביג בלאָה און אייביג גרין דער באָדען, —
און דאָך איז יעדערן אין האַרצען עפּעס באַנג,
עס צירען נישט קיין לאַנד אַזעלכע שענע טעכטער, —
דאָך זוכען איינזאַמקייט אין מדבר זייגע זיהן.
צי דען איז אייער גאָט אין הימעל אַזאַ שלעכטער,
וואָס האָט געטויט אין אייך צו הערליכקייט דעם זין?
אָ, צביה, מזרח־רויז מיט זון־פערברענטע לאָקען,
דו בילד פון שווארצען פלאַם און ווייסען מירמעל־שטיין,
צי שטראָמט נישט איצט דיין בלוט, געיאָגט פון עראָס׳ אָטעם?
צי זוכט נישט איצט אַ האַנד די ראָזע פון דיין חן?
אָ, צביה, מזרח־רויז מיט זון־פערברענטע לאָקען,
עס פלאַמט אין האַנד ביי מיר דיין מיידעלשער געשאַנק.
די רויטע רויז — דאָס איז דער פאַקעל פון דער יוגענד, —
און נאָך אַמאָל פאַר איהר מיין האַרציגסט־טיפען דאַנק!...

Digitized by Google

דער רייַנער וואונש און טיפער שעהנער גלויבען,
וואָס האָט געשטראַלט ביי זיי פון יעדען גליד.
וואָס טויג די פּראַכט, ווען זי איז אָהן נשמה:
עס גיט קיין טרייסט א בילד פון לויטער שטיין;
די פרייד פארגעהט, איהר ענדע האָט די תאוה,
דאָס הארץ בלייבט וויסט, פארלאָזען און אליין;
די בעכערס פּוסט, די בלומען שוין צושאָטען,
די פלייטע שטום, די בונטע קרענץ צוטראָטען,
עס קעהרט דער ווינט פארוועלקטע פליטער אויס...
וואָס ווארימט דאן, אויב נישט א בליק א רייַנער?
וואָס גיט דאן רוה, אויב נישט א פריינדליך שוים?
א שענע זעל גיט אייביג שענע בליטען;
עס מיידט דער הארבסט א מענשליכען געפיהל;
נאָר גלויבען קאָן אין הארץ די ליעבע היטען;
נאָר טרייהייט קאָן זי שיצען אין דער שטיל.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער:
זי איז, ווי דו, אי שלאַנק, אי מיידעלש־ריין.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער.
אָ, זיי געבענשט אויף אייביג מיט איהר חן!

א פּ אָ ל אָ ד אָ ר (דעקלאַמירענדיג):

אין געטערלויזען לאַנד, פון גאָט בעהערשטע מענשען
האָט מיר דאָס גליק געבראַכט א פּראַכטפּולען געשאַנק.
און איידער איך וועל געהן די פריהלינגס־געטין בענשען,

נאָר, צביה, דיך — — דיך קאָן מיין ליד ניט ווייכען,
ווען נסך־וויין בעפלעקען זאָל מיין העמד.
(האַסטיג) נאָר ניין, דאָס וועט מיר נישט געשעהן.

(בייטענדיג דעם טאָן פארטראכט.)

איך האָב אמאָל אין מקדש דיך געזעהן:
דו האָסט נאָך דאן אַ אידיש קלייד געטראָגען,
דו ביסט נאָך דאן אַ יונגעס קינד געוועזן.
געבראכט האָסטו אַ קערבעל מיט בכורים
און שמייכלענדיג דעם כהן עס דערלאַנגט.
איך בין געשטאַנען דאן מיט די לויים
און שפּילענדיג בעטראכט דיין יונג געשטאלט.
און פּלוצלונג האָט מיין הארפּע זיך צופּלאָסען
און פרעכטיג האָט מיין ניגון זיך צונאָסען:
עס האָט דיין בליק מיין לויב־געזאנג בעשטראהלט.
מיין ערשטער גרוס געוועזן איז אַ תּפילה:
פארשוועכען וועט דאָס קיינמאָל ניט אַ לוי,
און ביז'ן טויט פארבלייבען וועט דאָס ריין.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער,
דיך אָבער, צביה, בענש איך מיט איהר חן.
פארשוואונדען ווערט דער חן פון ציון'ס טעכטער:
דער זילבער קלאָנג פון זייער שטיל געלעכטער,
דער שטאָלצער טראָט און שעמעוודיגער בליק,
די צערטליכקייט און ליבע פון די טויבען,

Digitized by Google

דער ריינער וואונש און טיפער שעהנער גלויבען,
וואס האט געשטראלט ביי זיי פון יעדען גליד.
וואס טויג די פראכט, ווען זי איז אהן נשמה:
עס גיט קיין טרייסט א בילד פון לויטער שטיין;
די פרייד פארגעהט, איהר ענדע האט די תאוה,
דאס הארץ בלייבט וויסט, פארלאזען און אליין;
די בעכערס פוסט, די בלומען שוין צושאטען,
די פליטער שטום, די בונטע קרענץ צוטראטען,
עס קעהרט דער ווינט פארוועלקטע פליטער אוים...
וואס ווארימט דאן, אויב נישט א בליק א ריינער?
וואס גיט דאן רוה, אויב נישט א פריינדליך שוים?
א שענע זעל גיט אייביג שענע בליטען;
עס מיידט דער הארבסט א מענשליכען געפיהל;
נאר גלויבען קאן אין הארץ די ליעבע היטען;
נאר טרייהייט קאן זי שיצען אין דער שטיל.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער:
זי איז, ווי דו, אי שלאנק, אי מיידעלש־ריין.
איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער.
א, זיי געבענשט אויף אייביג מיט איהר חן!

א פ א ל א ד א ר (רעקלאמירענדיג):

אין נעטערלויזען לאנד, פון גאט בעהערשטע מענשען
האט מיר דאס גליק געבראכט א פראכטפולען געשאנק.
און איידער איך וועל נעהן די פריהלינגס־געטין בענשען,

Digitized by Google

נאָר, צביה, דיך — — דיך קאָן מיין ליד ניט ווייכען,
ווען נסך־וויין בעפלעקען זאָל מיין העמד.
(תּאַסטיג) נאָר גיין, דאָס וועט מיר נישט געשעהן.

(בייטענדיג דעם טאָן פאַרטראַכט.)

איך האָב אמאָל אין מקדש דיך געזעהן:
דו האָסט נאָך דאַן אַ אידיש קלייד געטראָגען,
דו ביסט נאָך דאַן אַ יונגעס קינד געווען.
געבראַכט האָסטו אַ קערבעל מיט בכורים
און שמייכלענדיג דעם כהן עס דערלאַנגט.
איך בין געשטאַנען דאַן מיט די לויים
און שפּילענדיג בעטראַכט דיין יונג געשטאַלט.
און פּלוצלונג האָט מיין האַרפע זיך צופּלאָסען
און פרעכטיג האָט מיין ניגון זיך צוגאָסען:
עס האָט דיין בליק מיין לויב־געזאַנג בעשטראַהלט.
מיין ערשטער גרוס געוועזען איז אַ תּפילה:
פאַרשוועכען וועט דאָס קיינמאָל ניט אַ לוי,
און ביז'ן טויט פאַרבלייבען וועט דאָס ריין.
איך נעהם די בלום פון דיינע צאַרטע פינגער,
דיך אָבער, צביה, בענש איך מיט איהר חן.
פאַרשוואונדען ווערט דער חן פון ציון'ס טעכטער:
דער זילבער קלאַנג פון זייער שטיל געלעכטער,
דער שטאָלצער טראָט און שעמעוודיגער בליק,
די צערטליכקייט און ליבע פון די טויבען,

צביה:

צופיל געלויבט האסטו מיך אין דיין רעדען,
א, פאטער. איצט מוז איך שוין זיין בעשיידען
און שוויינענדיג בעגריסען מיינע געסט.
אנשטאט א דאנק פאר זייער ליעבען קומען
אויף אונזער פעסט,
בעשענקען וועל איך זיי מיט צוויי בעקאנטע בלומען.

(רייסט פון די קרענץ.)

דיר, ליעבער שמעון, פאסט א ווייס בעטויטע ליליע,
און אייך, אפאלאדאר, געהערט א רויטע רויז.
דאס איז דער ערשטער דאנק;
דער צווייטער וועט נאך קומען;
נאר ער געהערען וועט דעם זינער בלויז.

שמעון (נעהמענדיג די בלום):

איך נעהם די בלום פון דיינע צארטע פינגער,
און כאטש מיין שטאם איז רייך מיט גוטע זינגער,
דאך ווייס איך נישט, ווי הויבט מען אן דאס ליד.
און כאטש דיין בליק איז צארט און מאכט מיר גרינגער,
דאך פרעמד איז מיר דער גייסט, וואס איז ארום.
און אפשר וואלט מיין ליד פארבליבען שטום,
אזוי ווי דאן ביי בבל׳ס פרעמדע טייכען, —
עס קען נאט׳ס ליד נישט קלינגען אין דער פרעמד —

Digitized by Google

און אויך דיין הערץ געפאנגען איז פון איהר.
איך ווייס, ווי שטארק און גרויס איז דיין פארלאנגען,
נאָר צביה'ן איז דאָס אלץ נאָך אומבעוואוסט.
בעזינג איהר הארץ אפריהער מיט געזאנגען,
וואָס דו בעהערשט נישט ערגער, ווי דעם שווערד.
נאָר איינס געדענק, מיין ליבער פריינד, אין זינגען:
נישט ראַכע, קריג און יאָגען זיך פון פערד —
מיין צביה'ס פראכט מוז אין דיין ליד דאָ קלינגען,
מיט פלאם פון הארץ און שענקייט פון דער ערד.
געדענק, דו האָסט פאר זיך אַ שארפען געגנער:
אפּאָלאָדאָר, איז אויך, ווי דו, פערליבט,
און אין דער קונסט פון זינגען איז ער מייסטער,
און גלייך, ווי דו, אין הערצער־פאנג געאיבט.
נאָר ווארט, געדולד! ביז איך וועל אייך ערלויבען,
אין וואָרט און קלאנג מיין צביה'ס פראכט צו לויבען,
מוזט איהר נאָך זיין פון צביה'ן זעלבסט בעגריסט,
און אז די לויב זאָל קלינגען ניט אומזיסט,
וועט זי איהר קונסט אין טאנצען אייך בעווייזען,
וואו יעדער וועט געפינען, וואָס ער וויל:
אי לעבענס־לוסט, אי שטילע מעדעל־צניעות,
אי ווילד בעגעהר, אי הארציגען געפיהל,
יהודה'ס גייסט ערצוינגען אין נביאות,
אין יון'ס פראכט געהיט פון געטער פיל.

Digitized by Google

ווי זילבער הענט אין שיין פון דער לבנה.
עס רוהט דער טוי ווי פערל אויף די גראָזען.
פון די גערטנער בלאָזט דער ווינד מיט לויטער בשמים.
נעענדיגט איז דער הימן און אויף די תפילה.
איצט הויבט זיך אָן די זומער נאכט די שטילע,
ווען הערצער נעהמט שטיל, געהיים צו קלאפען;
דאָס אויג ווערט קלאָר, דעם מענשען׳ס אויער אָפען —
דעם קלענסטען ריהר, דעם מינדסטען קלאנג צו כאפען
און איין פערלאנג צעשפרייט זיך אין דער לופטען,
גערייצט, געוועקט פון טויזענד בלומען־דופטען,
דער איין פערלאנג, וואָס מאכט די אָרעמס ציהען,
די ליפען הייס און אַלע אויגען גליהען, —
דער איין פערלאנג פון ליבע און גענוס.
און דאָ אין שיין פון פאקלען און לבנה
דערקלער איך איצט דעם יום־טוב פון געפיהלען,
דעם יונענד־פעסט פאר ליבע און פאר פרייד,
בעגלייט מיט פויק און פלייט און הארפען שפילען,
מיט ליד און קלאנג און פיין־געפאסטע רייד.
בעגריסט זייט ביידע, איהר, פון ביידע זייטען,
אפאָלאָדאָר, דו וואנדערער פון ווייטען,
וואָס ברענגט אונז פרייד פון אפראָדיטע׳ס לאנד,
און אויך מיין פריינד, דו שענסטער פון יהודה,
מיין שמעון, טרוים פון ציון׳ס בעסטע בלומען.
מיך וואונדערט נישט וואָס דו ביסט איצט נעקומען:
מיין צביה׳ס בליק נישט איינעם האָט געפאנגען,

Digitized by Google

שיק דיין פרישען טוי דער ערד,
שיץ די רוה, ביז העליאָס' קומען
אויף די שנעלע הימעל'ס־פערד.

שמעון'ס כאָר (לאַנגזאַם ווענדענדיג די געזיכטער צו ירושלים):

עס פלאַמען די בערג פון יהודה אין געטליכער פראכט.
עס וויקעלט זיך אויס פון די טאָלען אין טויען די נאכט.
פון מקדש רערהויבט זיך אַ תפילה צו גאָט אין דער הויך,
עס שטייגט, ווי אַ לייב, פון מזבח דער הייליגער רויך,
גאָט'ס רוה געהט אַראָב און צושפרייט זיך אריבער'ן שטאָדט.
די מויערען איהרע בעשיץ, דו אַלמעכטיגער גאָט!
ביי דיר אין דיין האנד איז דער גורל פון יעטווידער זעל;
דער מאָרגען ערשיינט מיט דיין חסד, דער אָווענד ערפילט דיין בעפעהל.

סאָלאָ:

זאָל רוהען דיין שוץ אין יהודה און וואכען אויף יעטווידער שוועל...

כאָר:

זאָל רוהען דיין שוץ אין יהודה און וואכען אויף יעטווידער שוועל.

בן זבדיה (טרעט ארויס פון צווישען די זיילען.)

עס וויגען זיך די פעכערס פון די פאלמען,

Digitized by Google

אפּאָלאָדאָר'ס כאָר:

סאָלאָ:
ביי דעם מערב ברענט אין פלאַמען
ענדימיאָנעס פּורפּור־קלייד,
אסטרא'ס שלייער שוועבט פון מזבח
פול מיט דימענטען פארשפּרייט.

כאָר:
העליאָס, העליאָס, גאָלד־געלאָקטער!
קיניג איבער ליכט און פרייד.
העליאָס, אונזער זעל דערשרעקט זיך,
ווען דו ווערסט מיט אונז צעשיידט.

סאָלאָ:
שטילער, הימ סעלענעס קומען!...
אויף די פּאלמען פאלט איהר שיין.
זיכער דרעמלען איין די בלומען,
ציהען שטיל די בעכערס איין.

כאָר:
בלאַסע קיניגען פון שאָטענס

Digitized by Google

אין מיטן טעראַסע אויף אַ מאַרמאַרנעם לעהן־באַנק זיצט צביה, אַ מיידעל פון אַ יאָהר 19, אין אַ קורצער זיידענער טוניקע, איבער וועלכער עס פאַלט פון די אַקסלען אַ לאַנגער טולענער קרעם־שאַרף. אַפּאָלאָדאָר און שמעון שטעהען נעבען זייערע כאָרען פון ביידע זייטען טרעפּ. דאָס גאַנצע בילד רוהט אין אַ פאַרנאַכטיגער בעלייכטונג. ירושלים, די בערג און אַ טייל פון מקדש אין אַ ראָזליך־גאָלדיגען שימער. דער טעמפעל און זיין אומגעבונג נאַכלטיך־טונקעל.

פון איבער'ן וועלדעל הויבט אָן ארויפצושטייגען די לבנה, ביי איהר אויפגעהן הויבט אָן אַפּאָלאָדאָר'ס כאָר צו זינגען.

ערשטער אַרויסטריט

בן זבדיה'ס זומער־וואוינונג. רעכטס אויף אַן אויפגעהויבענעם באָדען, אַ בעשווירענער טעמפּעל פון ווייסען און געשפּריצטען מאַרמאָר. פאַר'ן פאַסאַד אַ מאַרמאָר־געפלאַסטערטע טעראַסע, וואָס אויף איהר פיהרען אַרויף דריי ברייטע טרעפּ. נאָך דער טעראַסע צוויי שורות זיילען, אויף וועלכע עס האַלט זיך דער דאַך פון טעמפּעל. די גאַנצע געביידע איז פריי פון פאַרצירונגען. מען מערקט, אַז דער אַרכיטעקט האָט געוואָלט שאַפען אַ גריכישען טעמפּעל, גאָר אָהן סקולפּטור־בילדער.

פאַר דעם טעמפּעל שפּרייט זיך אויס אַ ברייטער פּלאַץ, באַוואַקסען מיט אַ הויכען פרישען גראָז. הינטער'ן טעמפּעל אַ קליין פּאַלמען־וועלדעל. לינקס, פון צווישען בערג, קוקט אַרויס ירושלים מיט אַ טייל פון מקדש.

אויפ'ן גראָזיגען פּלאַץ און די טרעפּ שטעהען צעשטעלט ביידע כאָרען. לינקס — שמעון'ס כאָר; אַ גרופּע יונגע לייט, אָריענטאַליש געקליידט, מיט קורצע שווערדען אין די גאַרטלען. רעכטס — אַפּאָלאָדאָר'ס כאָר, געמישט פון מענער און פרויען, גריכיש געקליידט, מיט בלומען־קרענץ אויף די קעפּ. אויף דער טעראַסע, וועלכע איז פאַרצירט מיט פרוכט און בלומען־קרענץ, שטעהט אַ קליינער אָרקעסטער—אַ געמיש פון גריכישע פלייטען און אידישע האַרפען. צווישען די זיילען זעהען זיך עטליכע בכבוד'יגע לייט אין די מיטעלע יאָהרען, טייל זיצענדיג, טייל שטעהענדיג.

Digitized by Google

פּערזאָנען:

בן זבדיה, אַ רייכער העלעניסטיש־געשטימטער אידישער אַריסטאָקראַט.
צביה, זיין טאָכטער.
שמעון, אַ לוי, אַנפיהרער פון אַ מכבי׳שער חיל־אַבטיילונג.
אַפּאָלאָדאָר, אַ יונגער גריך, געקומען פון קיפּרוס.
שמעון׳ס מענער־כאָר.
אַפּאָלאָדאָר׳ס מענער־ און פרויען־כאָר.

דאָס פעסט־שפּיל קומט פאָר אין דער צייט פון וואָפען־שטילשטאַנד אין די טעג פון יוחנן המכבי, הינטער ירושלים, אין בן זבדיה׳ס זומער־וואוינונג.

צביה

אַ פעסט־שפיל אין דריי אויפטריטונגען

יאנואר 1914   בערן

29

Digitized by Google

XVI.

ערלויב מיר, קינד, מחילה דיר צו בעטען
פאר דרייסט און מוטה, וואס איך האב זיך גענומען,
צו רויבען פריי די פראכט פון דיינע בלומען
און פאסען עס אין אידישע סאנעטען.

איך גלויב, מיין קינד, זיי וועלען זיך דאך רעטען
פון קרעמער־בליק און, גלייך א תפילה, קומען
צו יענעמ׳ס הארץ, וואס האט אמאל פארנומען
א מאמע׳ס טרייסט און שוועסטערליכען גלעטען...

איך האב אמאל געזעהן צווישען גאסען
א הייליג בילד, בעשיינט מיט שטילע ליכטער,
מיט ריינעם בליק און וואונדער־שעהנע שטריכען,

פאר איהר — א שטראם א פייערליכען, בלאסען,
פון מענשען־הענד און בעטענדע געזיכטער...
און צו דעם בילד ביזטו, מיין קינד, געגליכען!...

XV

דריי טרעפ פון שטיין און פיער געשניצטע זיילען,
פערהילט אין גרינס פון קלעטערנדע פלאנצען,
א ווייסע וואנד, א טיר בעצירט מיט קראנצען,
און איבער איהר געקריצט דאס הויז פון וויילען...

איך האב געזאגט: „מיין קינד, מען דארף זיך איילען!“
דו האסט געזאגט: „ווי שעהן די בלעטער גלאנצען!
ווי ליב אין זון די שמעטערלינגען טאנצען
און שיסען־אויף ווי בונטע בלומען־פיילען!“

איך האב געזאגט: „דו הערסט די בעבערס קלינגען?!“
דו האסט געזאגט: „ווי שעהן די פויגעל זינגען!
א הער, ווי ליב עס שפילט דעם פאסטוך'ס פלייטע!“

איך האב געהערט און דאך צום הויז געצויגען, —
און פלוצלונג האט ערשיינט פאר מיינע אויגען
פון הויזטיר שטיל א לאנגע קייט פון טויטע...

Digitized by Google

XIV

דער טרוים האָט מיר א בלאָה׳ קאַנאַל אַ ברייטען
גענצייגט, אין ליכט פון זיבען פריהלינגס־זונען...
און ביי דעם ברעג — ווי אינ׳ם שיין צערונען
ווענדינס פאַלאַצען זיך פריי צעשפּרייטען.

און נעבען זיי א שטאָלצע פרוי אין רויטען,
פון מאַרמאָר־שטיין און זונען־שיין געוואונען;
די שווארצע האָר מיט פערל־נעץ בעשפּונען,
איהר רויטע קלייד געהאפט אין זילבער־קווייטען.

איהר שווארצער בליק האָט ערנסט זיך געווענדעט
צו אַ גאָנדאָל אין בלאָהען וואסער־שפּיגעל,
געהיט פון צוויי מאַסקירטע גאָנדאָליערען.

און עמיץ האָט געזאָגט: אַ דאָנאַ גראציא! *)
דיך שיצען זאָל די שכינה מיט איהר פליגעל,
און גאָט ישראל׳ס זעהן זאָל דיינע טרעהרען!

*) דאָנאַ גראַציאַ, דעם הערצאָג׳ס פון נאַקסאָס שוועגערין.

Digitized by Google

XIII

ערשיין פאר מיר מיט שטאָלץ אין פורפור־קלייד פארצירט.
דעם קאָפּ געהויבען הויך מיט מלכות'דיגע טריט...
איך וויל דיר שרייען „האָך“ און פיהלען אין געמיטה
די צייט, ווען דו האָסט נאָך ביי מיר אין לאנד רעגירט...

עתליה, עס האָט מיך דיין שטרענגער בליק בעריהרט!
איזבל, אויף דיין פוס האָט זיך מיין קוס צעגליהט!
דיין צער, אָ מרים, האָט דאָס בלוט אין מיר צעגליהט...
נקמה האָט מיין הארץ, און שטאָל — מיין האנד דערשפירט.

איך וויל דיר זיין א קנעכט און היטען דיין געצעלט...
און שיצען דיך מיט לייב און שיצען דיך מיט זעל —
ערפילען אלץ, וואָס נאָר מיין קעניגין געפעהלט,

און מיט אַ טיעפער פרייד פארנעהמען דיין בעפעהל...
און ווען דו וועסט אהן קרוין זיך לאָזען אין דער וועלט —
מיט דיר צוזאמען געהן און טרייסטען זיך אין קוועל...

Digitized by Google

XII

ד ו ביסט אין דריי פאר מיר ערשינען טרוימען:
דאָ מילד, דאָ ווילד, און דאָ פארהילט מיט וואונדער,
און יעדער טרוים געפאסט האָט זיך באזונדער
אין זונען־שיין און דונקעל־בלאָהע רוימען.

דאָ האָט צווישען ווייס־צובליהטע בוימען,
ערשיינט פאר מיר א ברונען־שטיין אַ רונדער,
אַ סטאַרע שאָף, און דו ביסט דאָרט בעזונדער
געשטאַנען, מיט אַ שמייכעל א געהיימען.

און פלוצלונג איז דאָס ערשטע בילד פארשוואונדען,
און דו ביסט אין אַ קלויסטער־הייל ארונטער...
די אויגען זיינען דיר געווען פארבונדען...

און דאַך האָסטו געטראָטען פעסט און מונטער
דאָס לעצטע בילד; אָ, ברענט נישט מיינע וואונדען!
עס איז געווען פון בלוט און פלאַמען בונטער...

Digitized by Google

XI

און דונקעל־בלאָהען פלאם איז אויסגעוועבט דיין העמד,
א בלייכער שטערן שיינט אין נאכט פון דיינע האָר;
דיין ברוסט איז ווי דער שוים פון וואסער־וועלען קלאָר,
דיין בליק איז נאָהנט און דאָך ווי שטערען־שימער פרעמד...

די אָרימס ליגען בלייך, פון טיפען לוסט פארשעמט...
די שמאכטענד ווייסע פיס פארהילט אין שווארצען פלאר.
פון ווייטען זינגט ענטציקט א שטילער אָווענד־כאָר,
וואָס פלאָקערט אויף דאָס בלוט און מאכט דעם גוף געלעהמט.

פון רויזען־פעלד צעשפרייט דער ווינד א הייסען דופט,
דער וואסער־ברונען זומט און שפריצט מיט פערל־שוים,
די שלאנקע פאלמע שטארט אין הייס געווירצטען לופט.

די מירטע ציטערט שטיל, דער לאָרבער שמאכט געהיים.
דאָס אָווענד־ווינטעל גלעט, דער וויכער גראָז — ער רופט...
די דרום־נאכט זאָגט־צו איהר וואונדערבארען טרוים...

Digitized by Google

X

מיין מזל האָט פאר מיר די גרענעצען צעריסען,
אונ אַלע וועגען פריי פאר מיינע פיס צעשפּרייט.
און נאָכדעם מיט אַ האַק פון וואָרצעל מיך צעשיידט,
בכדי איך זאָל דער ערד׳ס ערפרישונג נישט געניסען.

נאָר טיף אין הארץ ביי מיר, בעפרייט פון יעדען וויסען,
פון דיינס אַ צארטען בליק אין מיטען וועג פארזעהט,
צעוואקסען האָט זיך פריי די זון פון ליבעס־פרייד,
און ס׳האָט אַ נייע קראפט אין מיר גענומען פליסען.

די גאנצע ערד איז איצט פאַר מיר געוואָרען פריי,
אויף יעדען באָדען וועט מיין שטאַם איצט געבען בליטען,
דיין בליק וועט אומעדום מיך וואַרעמען געטריי.

דיין בליק וועט אומעדום פון שטורעם מיך פערהיטען,
און ווען עס וועט דער הערבסט פארציהען מיך מיט בליי —
דאַן וועל איך צו מיין פוס די בליטער מיינע שיטען.

Digitized by Google

IX

װאָלט איך גערעכנט מיט דיך זיך זעלבסט פֿאַרהילען,
גלייך ווי א רעמב מיט הייסע זונען שטראַהלען!
דערטריגקען זיך אין דיינע קלאָרע קוואלען
מיט ריינעם גייסט און איינגעווינטען ווילען...

מיט יעדען חוש בעגרייפען דיך און פיהלען,
און ווי א שניי אויף דיינע ליפען פֿאַלען,
צוגעהן אויף זיי ווי מעער־שוים אויף קאָראַלען,
און מיט מיין טויט די גרויסע לוסט ערפילען...

גליה־אויף דעם פורפור־בראַנד אויף דיינע באַקען!
רעם שווארצען פלאם צושויבער אויפ'ן נאקען,
צעשפרייט דעם ווייסען פייער פון דיין אָרעם.

איך וויל אין זיי פארברענען מיינע גלידער,
און נאָכדעם גלייך ווי פעניקס אויפשטעהן ווידער
מיט נייעם גייסט און מיט בענייטער פאָרם...

Digitized by Google

VIII

אָלאָז דער ערד איהר אייגען פראכט דערהויבען!
הויב אויף דיין קאָפ און נעה דער וועלט אנטקעגען!
די פּאַלמע וועט אויף אַלע ברייטע וועגען
דיין שלאנקען גוף מיט פעכערס גרינע לויבען.

דער מאָרגען־טוי וועט זיך אליין נישט גלויבען
און אויף דיין פארב ביי יעדען שטערען פרעגען.
און לייכטען וועט די זון זיך נישט דערוועגען,
ווען דו וועסט נאָר די ברעמען דיינע הויבען.

דיין ליפּען־קוש וועט אַלע בלומען פילען;
דיין שטערן וועט דעם קלאָרסטען שניי פארשעמען;
דער מארמאָר־שטיין וועט פאר דיין ברוסט צופאלען;

די נאכט וועט זיך אין דיינע לאָקען הילען;
דער פריהלינגס־רעגען פאנגען וועט די ברעמען,
און שטיל אויף זיי מיט פערעל קלאָרע שטראַהלען.

Digitized by Google

VII

דאָס ליכט־און־שאָטען־שפּיל אין גאָלד פון תבואה,
דער שטראַהלען־שפּיל אויף בלאָהע וואסער־שפּיגלען —
נאָר זיי וואָלטען געקאָנט אין זיך פאַרזיגלען
דעם טרוימען־שפּיל אין שפּיגעל פון דיין רוהע.

דיין בליק — ער שטראַהלט מיט סודות פון נבואה:
דאָ דבורה׳ן גלייך ביים שונא׳ס פעסטונגס־ריגלען,
און דאָ ענטציקט אויף יענע הימעל־פליגלען,
וואו מרים האָט דערהערט דעם הללויה.

און ווען איך זעה אין גאָרטען דיך שפּאַצירען,
די שוואַרצע האָר צוואָוואָרפען אויפ׳ן רוקען
און דאָס געזיכט צום הימעל אויפגעהויבען,

גלייך ווי דו וואָלסט דיין זעלע דאָרט פאַרלירען, —
דאַן ווילט זיך מיר פאַר נאָט מיט ליבע בוקען
און פול מיט גליק אין הימעל׳ס וואונדער גלויבען.

Digitized by Google

VI

פאר׳שיכור׳ט פון דער נאכט אין וועהענדע פארפומען,
בין איך ביים שוועל פון טיר געשטאנען און געווארט...
מיט מיר צוזאמען האט די גאנצע וועלט געוואַרט
און אויסגעקוקט מיט טויזענד שטערען אויף דיין קומען.

און פלוצלונג האט מיר ווער דערלאנגט א צווייג מיט בלומען:
די בלעטלעך זענען שוין ביי זיי געוועזן פערדארט...
און עמיץ האט געזאגט, — מיין פריינד, דו ביסט גענאַרט, —
נאר איך האב נישט געהערט און האב דעם צווייג גענומען.

איך האב אין זיך געגלויבט און אין דיין קראפט געגלויבט,
און מיט דעם פריהלינגס־דופט דעם ספק טיף פארטויבט
און אויף א נס געהאפט, אז טויטע וועלען לעבען...

מיין גלויבען האט געזיעגט, דער נס איז דאך געשעהן!
איך האב דיין ליעב געזיכט ביים שטערען־שיין געזעהן,
און נייע בליטען האט דער טויטער צווייג געגעבען.

Digitized by Google

V.

דער שטן זעלבסט האָט מיר אין זעל געביסען
און אָנגעפילט מיין בלוט מיט ווילדע סם'ען,
וואָס האָבען טיעף אין הארץ געברענט ווי פלאמען,
און נישט געלאָזט דאָס גליק פון רוה געניסען.

גערייצט פון לוסט, געפּלאַגט פון מיין געוויסען,
האָב איך געפּרואווט פערווינען זיך מיט גראַמען,
מיט שטילען טאַקט די בלוטען מיינע צאַמען
און מיט אַ טרוים פערוועבען זיי אַ זיסען.

ביז ס'האָט דיין פּראַכט די זינד אין מיר בעצוואונגען,
מיט מאַרמאָר־קעלט געשטילט דעם שטן'ס פייער,
מיט מאָרגען־טוי בעטריפט אין מיר מיין זעלע,

מיט שמייכעל־סוד אין הארצען טיף געדרונגען,
מיט בליקען־שטראַהל געמאַכט מיין זינען פרייער,
מיט ליפּען־קוש דערוועקט אַ זון אַ העלע.

Digitized by Google

IV.

מיין פאטער'ס גלויבען האט מיך נישט דערצויגען
פון הארצען טיעף דיין הערליכקייט צו אכטען,
און ווען מיין זעל פלעגט זוכען דיך און שמאכטען,
דאן פלעג איך פעסט פערמאכען מיינע אויגען.

און יאהרען לאנג האט מיך צו דיר געצויגען...
אין שווערע טעג, אין איינזאמע פארנאכטען,
א רגע גאר, אין גארטען אין פערשמאכטען,
דעם גרויסען סוד פון דיר אליין צו זויגען...

און פלוצלונג האט זיך אויפגעפראלט דער טויער,
און דו ביזט שטעהן אין ליכט פאר מיר געבליבען
און פריי ענטפלעקט דעם געטליכען גן עדן,

בעפרייט מיין אויג פון שווערען, שווארצען שלייער,
געלערענט מיר דעם גרינגעם גראז צו ליעבען,
און יענע שפראך, אויף וועלכע בלומען ריידען.

Digitized by Google

III

דיך האָט געקרוינט דער גורל פאַר אַ שוועסטער:
אין שווערער פּיין די גרויסע טרייסט צו טראָגן,
און אין דעם תהום פון אונבעגרענצטע פּלאָגן
מיט גוטע רייד דעם גייסט אונז מאַכען פעסטער.

דיך האָט געקענט דער שייטער־פלאַם דער גרעסטער,
דו האָסט בעגלייט צום גאַלגען יעדען וואָגען
און נאָכדעם שטיל צוריקגעבראַכט צוטראָגען
אַ מוטער־האַרץ פאַר די צורויבטע נעסטער.

דעריבער ווען איך הער דעם קלאַנג פון גלאָקען
און זעה, ווי מיד עס שוואַרצען זיך די לאָקען,
מיט טרויער פול, אויף דיין אַלבאַסטער־שטערן, —

דאַן דוכט זיך מיר, עס וועט זיך באַלד בעווייזען
מיין צווייטער איך, געשמידט אין שווערען אייזען,
און הינטען דו, מיט אויגען פייכט פון טרערען.

Digitized by Google

II

ד ו ביסט מיר שוין אין יוגענד־טרוים ערשינען.
אין יעדען זומער, פריימאָג אויף דער נאכט,
פלעגסטו, בעצירט אין שיר־השירים־פראכט,
מיט דיין געשטאלט פאר׳שיכור׳ן מיין זינען.

דאן פלעג איך זעהן אַ ברייטע לאַנגע גרינען
אין אָווענד־גלאנץ מיט ציפרעסען בעוואכט,
און דיך אין מיטען, פיהרענדיג פערטראכט
אַ צויבער־טאנץ מיט פייערדיגע בינען:

אַ ווייסע טויב מיט אויסגעשפרייטע פליגעל,
אַ ווייסע שלאנג אין סאמעטענעם גראָז,
אַ קינינס קינד מיט וואונדערליכע אויגען.

די ברוסט געדריקט מיט פייערדיגע זיגעל,
דאַ לופטיג בלאס, דאַ לאַקערנדיג ראָז —
האָסטו מיך דאן אין הייליג׳ן פלאם געצויגען.

Digitized by Google

I

דיין בליק בערוישט, דיין בליק מאכט צארט ביז טרערען,
דיין בליק — ער רייצט און רוהיגט איין צוזאמען.
איך האב דיך ליב נאך צארטער פון מיין מאמען —
איך ברען נאך דיר אין ערדישען בעגעהרען.

מיין קינד, דו קאנסט די ליידענשאפט בעשווערען
און מיט איין בליק די לוסט אין הארצען צאמען,
און פלוצלונג ווידער אויפוועקען די פלאמען
און מיט איין בליק איינגנאצען מיך פערצעהרען.

דיין זעל האט זיך אין הימלען צוויי געבארען:
אין מזרח פלאם און צפונ'דיגען טרויער.
דא שיינסטו אויף, ווי שלומית *) אין איהר טאנצען,

און דא — ווי מרים פון מגדול, בעלארען
מיט שווערער פיין, פערהילט אין שווארצען שלייער,
און שטיל בעצירט מיט ווייסע ליליען־קראנצען.

*) שלומית, הורדוס'עס טאכטער.

Digitized by Google

Digitized by Google

סאָנעטען

בערן, מאַי־יוני, 1914.

Digitized by Google

ווידער זעה איך דיך אינגאַנצען
פריי פון אַלע דונקעלע טיכער,
כאָטש דו שווינדסט אין טויזענד גלאַנצען,
דאָך מיין אויג בלייבט קלאָר און זיכער.

דיינע שלאַנקע, ווייסע גלידער
וועט מיין אויג דיר נישט פערדאַרבען;
איינס נאָר זעה איך — דיך, מיין ליבסטע,
אין דעם ים פון ליכט און פאַרבען.

און איך פאַל אויף מיינע קניהען,
און איך דאַנק דיר פאַר דיין שענהייט,
פאַר דער אינערער ערלעזונג
און דער פלאַמענדיגער ריינהייט;

פאַר דעם גייסט אין מאַרמאָר־פאָרמען,
וועלכע ווערען נישט צורונען;
פאַר דערפאַר, וואָס איך האָב, ליבסטע,
ווידער מיך אין דיך געפונען...

Digitized by Google

ערשטעס בוך

Digitized by Google

שטאַרקע נסיונות
רינגלען מיך אום;
עס לאַקערט דער שטן
און ציהט מיך וואו שטום.
גאָט, אפשר פאַלט שוין
זיין בליק אויך אויף איהר?...
שיץ, גאָט, איהר ליבע,
איהר ליבע צו מיר!...

גלייך ווי עס נויגט זיך
אַ בלום צו אַ בלום;
גלייך ווי דיין חסד
די וועלט נעהמט ארום,
זיין זאָל די ליבע
ביי איהר און ביי מיר.
שיץ, גאָט, מיין ליבע,
מיין ליבע צו איהר!...

Digitized by Google

איינטריטס געבעט

רונג איז מיין ליבע,
ריין אָהן א פלעק;
גאנץ מיין נשמה
שענק איך אוועק
דער, וואָס דיין ווילען
בעשערט האָט צו מיר.
שיץ, גאָט, מיין ליבע,
מיין ליבע צו איהר!...

ריין זאָל מיין אויג זיין,
לויטער מיין זעל,
קלאָר זאָל מיין הארץ זיין,
גלייך ווי א קוועל;
זיין זאָל מיין קרבן
א גאנצער פאר דיר.
שיץ, גאָט, מיין ליבע,
מיין ליבע צו איהר!...

Digitized by Google

3 [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible] 14·III·16 [illegible]

Digitized by Google

Digitized by Google

צו אַ אידישער טאָכטער

1913—1914—1915

Digitized by Google

PJ
5129
.E348
1911

Digitized by Google

דוד אײנהאָרן

צו א אידישער טאכטער

לידער

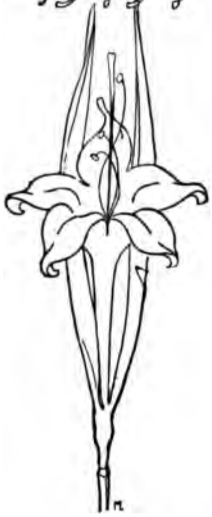

פערלאג "נייע וועלט", ניו-יארק

Digitized by Google